گزارش جهانی سازمان عفو بین‌الملل

احکام مرگ و اعدام‌ها

سال ۲۰۲۱

AMNESTY INTERNATIONAL

عفو بین‌الملل جنبشی است متشکل از ۱۰ میلیون انسان که تلاش می‌کند حس انسانیت تمام انسان‌ها را برانگیزد و برای تغییراتی کارزار کند که موجب بهره‌مندی تمام انسان‌ها از حقوق انسانی‌شان شود. چشم‌انداز ما تحقق جهانیست که در آن سیاستمدران به تعهدات خود عمل کنند، قوانین بین‌المللی را محترم بشمارند و برای اعمال خود پاسخگو شوند.

ما بدون وابستگی به هر دولت یا هرگونه ایدئولوژی سیاسی و فارغ از هرگونه منافع اقتصادی یا گرایش‌های مذهبی عمل می‌کنیم و هزینه‌های ما عمدتاً از طریق کمک‌های مالی اعضا و سایر اشخاص و نهادها تأمین می‌شود.

ما باور داریم که با شفقت و فعالیت در همبستگی با مردم در هر نقطه جهان می‌توان وضعیت جوامع را در جهت بهتر شدن تغییر داد.

این گزارش در سال ۲۰۲۲ (۱۴۰۱) توسط عفو بین‌الملل منتشر شده است.

شماره شناسه: ACT 50/5418/2022

AMNESTY INTERNATIONAL

زبان متن اصلی: انگلیسی

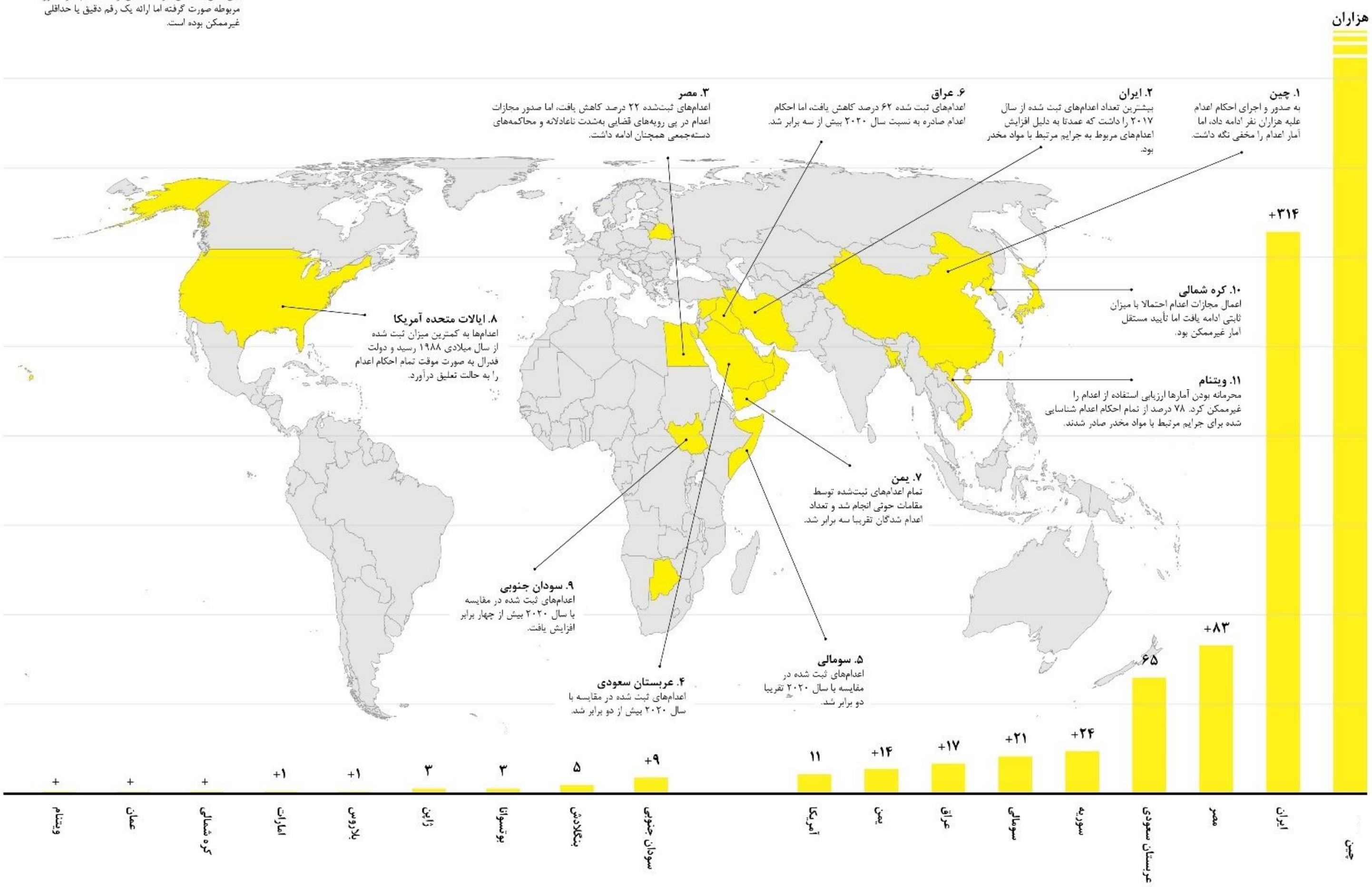
فهرست

کشورهای مجری اعدام در سال ۲۰۲۱

این نقشه تصویری کلی از قلمرو جغرافیایی کشورها ارائه می‌دهد و نباید به عنوان دیدگاه سازمان عفو بین‌الملل در مورد مناطق تحت مناقشه تفسیر شود.

۱۱ کشوری که در نقشه برجسته شده‌اند در پنج سال گذشته (۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱) به طور مداوم مجازات اعدام را اجرا کرده‌اند.

علامت + نشان می‌دهد که رقم ثبت شده حداقلی است و تعداد واقعی اعدام‌ها از نظر عفو بین‌الملل بیشتر است. علامت + بدون ذکر عددی کنار آن بدین معناست که عفو بین‌الملل اطمینان دارد که بیش از یک اعدام در کشور مربوطه صورت گرفته اما ارائه یک رقم دقیق یا حداقلی غیرممکن بوده است.

مجازات اعدام در سال ۲۰۲۱
عفو بین‌الملل

۱. روش‌شناسی

این گزارش در خصوص موارد صدور و اجرای حکم اعدام توسط دستگاه قضایی کشورها در دوره‌ی ژانویه تا دسامبر ۲۰۲۱ است. همانند گزارش‌های سالانه‌ی قبلی، اطلاعات مندرج در این گزارش از منابع مختلف گردآوری شده است، از جمله: آمار رسمی، احکام قضایی، اطلاعات کسب‌شده از افرادی که به اعدام محکوم شده‌اند و خانواده‌ها و وکلایشان، گزارش‌های رسانه‌ای و در مورد تعدادی از کشورها، سایر نهادهای جامعه‌ی مدنی. اطلاعاتی که در این گزارش آمده تنها شامل موارد صدور و اجرای حکم اعدام و نیز سایر جهات استفاده از مجازات اعدام، مانند تخفیف‌ها و معافیت‌ها می‌شود که عفو بین‌الملل توانسته درباره‌ی آن‌ها اطلاعات مستدل و موثق به دست آورد. در بسیاری از کشورها، دولت‌ها اطلاعاتی در خصوص به کارگیری مجازات اعدام منتشر نمی‌کنند. در چین و ویتنام، اطلاعات مربوط به مجازات اعدام در ردیف اسرار حکومتی به شمار می‌رود و محرمانه محسوب می‌شود. در مورد بعضی از کشورها – به‌ویژه لائوس و کره شمالی (جمهوری دموکراتیک خلق کره) – با توجه به وضع محدودیت‌ها از جانب حکومت، اطلاعات اندکی در خصوص استفاده از مجازات اعدام در سال ۲۰۲۱ به دست آمد یا این که هیچ اطلاعاتی در دسترس نبود.

بنابراین، در مورد اکثر کشورها، آمار عفو بین‌الملل در خصوص به‌کارگیری مجازات اعدام، آماری حداقلی است و احتمال دارد آمار واقعی فراتر از این‌ها باشد. در صورت وجود اطلاعات رسمی در مورد یک کشور در یک سال مشخص، در گزارش به آن اشاره شده است.

عفو بین‌الملل در سال ۲۰۰۹ انتشار آمار تخمینی در مورد به کارگیری حکم اعدام در کشور چین را متوقف کرد؛ این تصمیم به دنبال بروز نگرانی‌هایی در خصوص سوءاستفاده‌ی مقام‌ها و مسئولان چین از ارقام ارائه‌شده از جانب این سازمان اتخاذ شد. عفو بین‌الملل همواره خاطر نشان کرده است که آماری که در مورد چین توانسته منتشر کند به شکل چشمگیری کمتر از آمار واقعی بوده و این به دلیل محدودیت‌هایی است که در زمینه‌ی دسترسی به اطلاعات وجود دارد. دولت چین هنوز هیچ گونه آماری در خصوص احکام اعدام منتشر نکرده است؛ با این حال، اطلاعات موجود حکایت از آن دارد که هر ساله هزاران نفر به مرگ محکوم شده و اعدام می‌شوند. عفو بین‌الملل بار دیگر از مقام‌ها و مسئولان چین می‌خواهد که اطلاعات مربوط به احکام اعدام در این کشور را منتشر کنند.

عفو بین‌الملل چنان‌چه بعد از انتشار این گزارش به اطلاعات تازه‌ای دست پیدا کرده و بتواند درستی آن را تأیید کند، آمارهای منتشرشده را به‌صورت آنلاین در پایگاه اینترنتی خود به نشانی زیر به‌روزرسانی خواهد کرد:

www.amnesty.org/en/what-we-do/death-penalty

در جدول‌ها و فهرست‌های این گزارش، علامت + نشان می‌دهد که رقم ثبت شده حداقلی است و تعداد واقعی اعدام‌ها از نظر عفو بین‌الملل بیشتر است. علامت + بدون ذکر عددی کنار آن بدین معناست که عفو بین‌الملل اطمینان دارد که بیش از یک اعدام در کشور مربوطه صورت گرفته اما ارائه یک رقم دقیق یا حداقلی غیرممکن بوده است.

عفو بین‌الملل در تمامی موارد و بدون استثنا، فارغ از ماهیت جرم یا شرایط ارتکاب آن، فارغ از مجرمیت، بی‌گناهی، یا سایر مشخصات متهم و صرف نظر از شیوه‌ای که حکومت‌ها برای اجرای حکم اعدام به کار می‌برند، مخالف صدور و اجرای مجازات اعدام است؛ این سازمان برای الغای کامل مجازات اعدام مبارزه می‌کند.

۲. مجازات اعدام در سطح جهان

۲.۱ روندهای جهانی

در سال ۲۰۲۱، استفاده از مجازات اعدام توسط اقلیتی از کشورها رو به افزایش بوده است. عفو بین‌الملل بر اساس مشاهدات و مستندات خود افزایشی ۲۰ درصدی در میزان اعدام در سطح جهان نسبت به آمار سال ۲۰۲۰ (از حداقل ۴۸۳ مورد به حداقل ۵۷۹ مورد) را ثبت کرده است. مطابق اطلاعات موجود، تعداد احکام اعدام صادره نیز افزایشی تقریبا ۴۰ درصدی داشته است و از حداقل ۱۴۷۷ مورد در سال ۲۰۲۰ به حداقل ۲۰۵۲ مورد در سال ۲۰۲۱ رسیده است.

این ارقام شامل هزاران مورد صدور و اجرای حکم اعدام که این سازمان باور دارد در چین صورت گرفته‌اند نمی‌شود. چین هم‌چنان بزرگ‌ترین مجری اعدام در جهان است. پنهانکاری در کره شمالی و ویتنام و محدودیت دسترسی به اطلاعات در چندین کشور دیگر ارزیابی دقیق روندهای جهانی در زمینه اعمال مجازات اعدام را محدود می‌سازد.

افزایش آمار اعدام‌ها عمدتا ناشی از افزایش آمار سالانه‌ی ثبت‌شده برای ایران بوده است (از حداقل ۲۴۶ مورد در سال ۲۰۲۰ به حداقل ۳۱۴ مورد در سال ۲۰۲۱، یعنی افزایش ۲۸ درصدی) که بالاترین رقم ثبت‌شده از سال ۲۰۱۷ به این سو محسوب می‌شود. این افزایش آمار اعدام در ایران به نظر می‌رسد که به طور مشخص مربوط به افزایش اعدام افراد (۱۳۲ نفر) به دلیل جرایم مرتبط با مواد مخدر باشد. علیرغم اصلاحات صورت گرفته در قوانین مبارزه با مواد مخدر در نوامبر ۲۰۱۷، اعدام‌های مرتبط با جرایم مواد مخدر، ۴۲ درصد کل اعدام‌های انجام شده در سال ۲۰۲۱ را تشکیل داده و به نسبت سال ۲۰۲۰ (۲۳ نفر) پنج برابر افزایش یافته‌اند.

عربستان سعودی همچنین مجموع اعدام‌های ثبت‌شده در آن کشور را به نسبت سال ۲۰۲۰ دو برابر کرد و از ۲۷ نفر به ۶۵ نفر رساند.

با رفع تمام یا بخشی از محدودیت‌های اعمال شده برای کنترل همه‌گیری کووید-۱۹ و ایجاد فرآیندهای جایگزین، تعداد بالاتری از احکام اعدام نسبت به سال ۲۰۲۰ در چندین کشور از جمله بنگلادش، هند و پاکستان ثبت شد. سنگاپور برای دومین سال متوالی هیچ حکم اعدامی را اجرا نکرد، زیرا روندهای قضایی و تا حدی محدودیت‌های مرتبط با همه‌گیری کووید-۱۹ منجر به توقف برنامه‌ریزی برای اجرای احکام اعدام شد.

در چندین کشور، همزمان با بحران‌های حقوق بشری، دولت‌های کشورها نسبت به معیارها و ضمانت‌های اجرایی قوانین بین‌المللی حقوق بشر بی‌اعتنایی نشان دادند و بار دیگر به مجازات اعدام به عنوان سلاحی جهت سرکوب

معترضان و اقلیت‌ها متوسل شدند. در میانمار، اعمال مجازات اعدام تحت قوانین حکومت نظامی افزایش هشداردهنده داشت در حالی که ارتش، محاکمه غیرنظامیان را در رسیدگی‌های شتابزده و بدون ارائه حق تجدیدنظر به دادگاه‌های نظامی یا ویژه واگذار کرد. در حرکتی که به طور گسترده به عنوان ترفندی برای هدف‌قراردادن مخالفان سیاسی و معترضان تعبیر شد، نزدیک به ۹۰ نفر در این کشور به طور خودسرانه به اعدام محکوم شدند و در چندین مورد احکام به صورت غیابی صادر شد.

در مصر، مجازات اعدام همچنان به طور گسترده و از جمله به صورت دسته جمعی اجرا شد. احکام اعدام با استناد به اظهارات گرفته شده تحت شکنجه صادر شدند. در ایران، از مجازات اعدام به عنوان ابزاری برای سرکوب سیاسی استفاده شد و اعضای اقلیت‌های اتنیکی بیشتر با اتهامات مبهمی مانند «محاربه» به اعدام محکوم شدند. حداقل ۱۹ درصد (۶۱ نفر) از اعدام‌شدگان از اعضای اقلیت بلوچ بوده‌اند در حالی که سهم آنها از جمعیت کل ایران حدود ۵ درصد است. در عربستان سعودی، ۹ نفر به دلیل جرایم مرتبط با تروریسم اعدام شدند که بیشتر آنها شامل قتل، خشونت یا توطئه برای ارتکاب آنها بود. مصطفی الدرویش، مرد جوان عربستانی از اقلیت شیعه که به اتهام مشارکت در تظاهرات خشونت‌آمیز ضددولتی محکوم شده بود، در ماه ژوئن اعدام شد.

با وجود این سیر قهقرایی، در طول سال تحولات مثبتی نیز مشاهده شد که نشان می‌دهد روند جهانی به سمت لغو کامل مجازات ظالمانه‌ی اعدام هم‌چنان برقرار است. با وجود افزایش در تعداد اعدام‌های ثبت‌شده در سطح جهان — که البته شامل هزاران نفری که گمان می‌رود در چین اعدام شده باشند نمی‌شود و با توجه به فقدان نسبی یا مطلق اطلاعات درباره‌ی چندین کشور دیگر هنوز رقمی دقیق نیست — این آمار به شکل کم‌سابقه‌ای پایین بوده و از سال ۲۰۱۰ به این سو، سال ۲۰۲۱ در جایگاه دوم کمترین میزان اعدام قرار داشته است. برای دومین سال متوالی، تعداد کشورهایی که دست به اعدام می‌زنند (۱۸ کشور)، کمترین میزان از زمانی بوده که عفو بین‌الملل شروع به ثبت و نگهداری آمار کرده که خود بار دیگر تأیید می‌کند که فقط اقلیتی منزوی از کشورها هستند که هنوز مجازات اعدام را به کار می‌گیرند.

نقطه‌ی عطف مهم سال ۲۰۲۱، رای به‌اتفاق آرای پارلمان سیرالئون در ماه ژوئیه به لایحه‌ی لغو کامل مجازات اعدام بود.[۱] رئیس‌جمهور قزاقستان قانون مشابهی را در ماه دسامبر امضا کرد. در اوایل سال، ویرجینیا بیست و سومین ایالت در آمریکا و اولین ایالت در جنوب آن کشور بود که مجازات اعدام را لغو کرد. ارمنستان نیز عضو یکی از معاهده‌های بین‌المللی کلیدی در زمینه لغو مجازات اعدام شد.

ابتکارات مثبت در دیگر نقط جهان نیز به کار گرفته شد. لوایح لغو مجازات اعدام در نهادهای قانونگذاری جمهوری آفریقای مرکزی و غنا ارائه شدند. دولت پاپوآ گینه نو پیش از نشست پارلمان در ژانویه ۲۰۲۲، رایزنی ملی درباره مجازات اعدام را آغاز کرد. در پایان سال، دولت مالزی اعلام کرد که اصلاحات قانونی در مورد مجازات اعدام را در سه

[۱] بر اساس اطلاعات عفو بین‌الملل، این اقدام تا پایان سال هنوز اجرایی نشده بود.

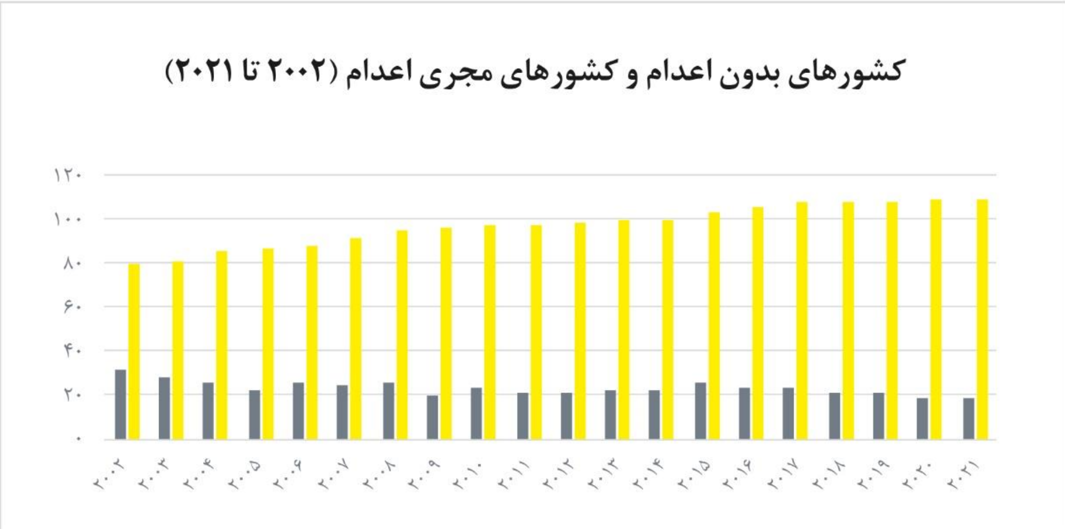
ماهه سوم سال ۲۰۲۲ ارائه خواهد کرد. خطر برقراری مجدد مجازات اعدام در فیلیپین بعد از این که سه تن از حامیان سابق آن در سنا اعلام کردند که با چنین اقدامی مخالفت خواهند کرد کاهش یافت.

دولت ایالات متحده آمریکا در ماه ژوئیه اجرای احکام اعدام در سطح فدرال را به طور موقت به حالت تعلیق در آورد. قزاقستان، روسیه، تاجیکستان، مالزی و گامبیا به تعلیق رسمی احکام اعدام ادامه دادند.

پادشاه تایلند، ماها واجیرالونگکورن بدنتپ تئاراوانگکون در دو نوبت جداگانه فرمان عفو اعطا کرد که به میزان قابل توجهی تعداد افراد محکوم به اعدام در آن کشور را کاهش داد.

رالف نورتام، فرماندار وقت ویرجینیا در حالی که لایحه لغو مجازات اعدام را امضا می‌کرد، از تلاش‌های خستگی‌ناپذیر کسانی که نسل‌ها برای پایان دادن به مجازات اعدام در این ایالت مبارزه کرده‌اند، قدردانی کرد.[۲]

اگرچه روند جهانی به طرز غیرقابل انکاری در جهت لغو کامل مجازات اعدام بوده است، اما افزایش در تعداد اعدام‌های ثبت شده در سال ۲۰۲۱ باید هشداری باشد مبنی بر این که هنوز نباید از وارد آوردن فشار به دولت‌ها دست کشید. ما باید هم‌چنان نقض حقوق بشر از طریق اعمال مجازات ظالمانه و ناعادلانه‌ی اعدام را محکوم کنیم تا زمانی که صدور و اجرای احکام به طور کامل پایان یابد. جهانی عاری از مجازات اعدام دست‌یافتنی است، اما برای رسیدن به آن باید هم‌چنان به مبارزه‌ی خود ادامه دهیم. عفو بین‌الملل با مجازات اعدام در همه موارد و بدون استثنا، صرف نظر

در دو دهه‌ی گذشته، تعداد کشورهایی که مجازات اعدام را برای تمام جرایم لغو کرده‌اند، دائما در حال افزایش بوده است، در حالی که تعداد کشورهایی که دست به اعدام زده‌اند به طور پیوسته کاهش یافته است.

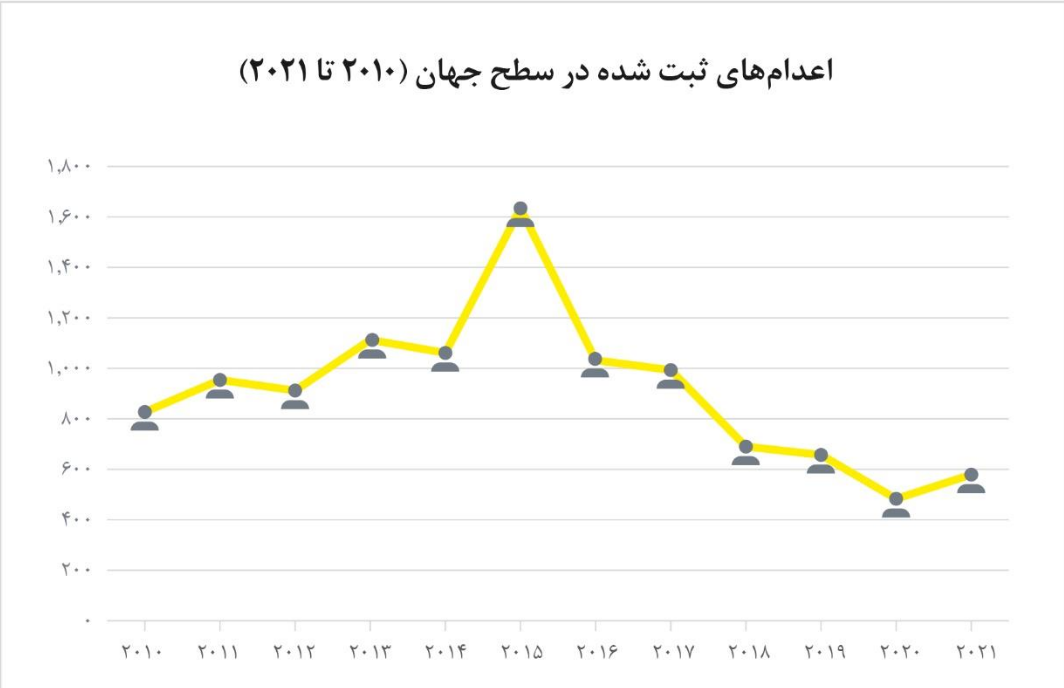
[۲] رالف اس. نورتام، فرماندار سابق ایالت ویرجینیا، «Governor Northam Signs Law Repealing Death Penalty in Virginia»، ۲۴ مارس ۲۰۲۱، governor.virginia.gov/newsroom/all-releases/2021/march/headline-894006-en.html

از ماهیت یا شرایط جرم، گناهکاری یا بی‌گناهی یا سایر ویژگی‌های فرد متهم، یا روشی که حکومت برای اجرای اعدام استفاده می‌کند مخالف است.

۲.۲ اعدام‌ها

عفو بین‌الملل در سال ۲۰۲۱، ۵۷۹ مورد اعدام ثبت کرده که نسبت به کل موارد ثبت شده در سال ۲۰۲۰ (۴۸۳) ۲۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. علیرغم این افزایش، از سال ۲۰۱۰ به این سو، سال ۲۰۲۱ در جایگاه دوم کمترین میزان اعدام قرار می‌گیرد (نمودار ۲).[۳]

مانند سال‌های گذشته، آمار جهانی ثبت شده شامل هزاران اعدامی که به باور عفو بین‌الملل در چین صورت گرفته است نمی‌شود، کشوری که در آن آمار اعدام به عنوان اسرار حکومتی طبقه‌بندی می‌شود.[٤] محدودیت دسترسی به اطلاعات درباره کره شمالی و ویتنام نیز آمار ثبت شده را تحت تاثیر قرار داده است. هر دو کشور به طور گسترده مجازات اعدام را به کار می‌گیرند. در مورد کره شمالی، تأیید گزارش‌ها به صورت مستقل غیرممکن بوده است و در مورد ویتنام، آمار اعدام به عنوان اسرار حکومتی طبقه‌بندی شده است. پنهان‌کاری برخی از دولت‌ها مانع از این شد که عفو بین‌الملل بتواند تعداد کامل اعدام‌ها را برای چندین کشور، از جمله برای بلاروس، جمع‌آوری کند.

مجموع اعدام‌های ثبت شده توسط عفو بین‌الملل برای سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۱

[۳] سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ به ترتیب در جایگاه اول و دوم کمترین میزان اعدام از سال ۲۰۱۰ به این سو قرار می‌گیرند. تعداد اعدام‌های ثبت‌شده توسط عفو بین‌الملل برای سال ۲۰۲۱ همچنین یکی از کمترین میزان اعدام‌ها از سال ۱۹۷۹ به این سو است، یعنی سالی که این سازمان شروع به گردآوری و بررسی آمار اعدام‌ها کرد. با این حال، تغییر در سطح دسترسی به اطلاعات، گوناگونی وضعیت کشورها و تحول در شیوه‌های گردآوری و ارزیابی اطلاعات در طول دهه‌ها، مقایسه ارقام در یک دوره طولانی‌تر را با چالش مواجه می‌کند.

[۴] در سال ۲۰۰۹ عفو بین‌الملل انتشار ارقام تخمینی خود را در مورد استفاده از مجازات اعدام در چین متوقف کرد. در عوض، این سازمان مقامات چین را به چالش کشیده است تا با انتشار ارقام رسمی، ادعاهای خود مبنی بر نزدیک شدن به هدف کاهش اجرای مجازات اعدام را ثابت نمایند.

۲۴ زن در میان ۵۷۹ نفری بودند (۴ درصد) که در سال ۲۰۲۱ در این کشورها اعدام شدند: ایران (۱۴)، مصر (۸)، عربستان سعودی (۱) و آمریکا (۱).

اعدام‌های ثبت شده در سطح جهان در سال ۲۰۲۱[5]

امارات متحده عربی (+۱)، ایالات متحده (+۱۱)، ایران (+۳۱۴)، بلاروس (+۱)، بنگلادش (۵)، بوتسوانا (۳)، چین (+)، ژاپن (۳)، سودان جنوبی (+۹)، سوریه (+۲۴)، سومالی (+۲۱)، عراق (+۱۷)، عربستان سعودی (۶۵)، عمان (+)، کره شمالی (+)، مصر (+۸۳)، ویتنام (+)، یمن (+۱۴).

مطابق مستندات عفو بین‌الملل، طی سال ۲۰۲۱، احکام اعدام در ۱۸ کشور اجرا شدند که از نظر تعداد کشورهای مجری اعدام تفاوتی با سال ۲۰۲۰ ندارد و پایین‌ترین تعداد ثبت‌شده توسط عفو بین‌الملل از زمانی است که این سازمان شروع به گردآوری و ثبت آمار اعدام کرده است.

بر اساس اطلاعات موجود، در سال ۲۰۲۱، هیچ اعدامی در هند، قطر و تایوان اجرا نشد در حالی که هر سه کشور در سال ۲۰۲۰ افرادی را اعدام کرده بودند.

پس از وقفه‌ای چند ساله، اجرای احکام اعدام در بلاروس، ژاپن و امارات متحده عربی نیز از سر گرفته شد. بلاروس و ژاپن برای اولین بار از سال ۲۰۱۹ به این سو و امارات متحده عربی برای اولین بار از سال ۲۰۱۷ به این سو احکام اعدام را اجرا کردند. در ایالات متحده آمریکا، دو ایالت می‌سی‌سی‌پی و اوکلاهما برای اولین بار به ترتیب از سال ۲۰۱۲ و ۲۰۱۵ دست به اجرای مجازات اعدام زدند.

سه کشور ایران (حداقل ۳۱۴ مورد) ، مصر (حداقل ۸۳ مورد) و عربستان سعودی (۶۵ مورد) مسئول ۸۰ درصد از کل اعدام‌های ثبت‌شده در سطح جهان بودند.

افزایش کلی در مجموع آمار جهانی عمدتا به خاطر افزایش ۲۸ درصدی آمار اعدام‌شدگان در ایران (از حداقل ۲۴۶ نفر در سال ۲۰۲۰ به ۳۱۴ نفر در سال ۲۰۲۱) و همین طور دو برابر شدن آمار اعدام‌شدگان در عربستان سعودی به نسبت سال ۲۰۲۰ (از ۲۷ نفر به ۶۵ نفر) بوده است. دیگر موارد افزایش قابل‌توجه در سومالی (از حداقل ۱۱ نفر در سال ۲۰۲۰ به حداقل ۲۱ نفر در سال ۲۰۲۱)، سودان جنوبی (از حداقل ۲ نفر در سال ۲۰۲۰ به حداقل ۹ نفر در سال ۲۰۲۱) و یمن (از حداقل ۵ نفر در سال ۲۰۲۰ به حداقل ۱۴ نفر در سال ۲۰۲۱) ثبت شده است.

[5] عفو بین‌الملل نتوانست اطلاعات مربوط به استفاده قضایی از مجازات اعدام در افغانستان پس از اوت ۲۰۲۱ و یا روش اعدام در عمان و سوریه را تایید کند.

عفو بین‌الملل کاهش ۲۲ درصدی اعدام‌ها در مصر (حداقل ۸۳) را ثبت کرد که در سال ۲۰۲۰ تعداد اعدام‌ها را سه برابر کرده بود (حداقل ۱۰۷ نفر). هم‌چنین کاهش ۶۲ درصدی در عراق (حداقل ۴۵ مورد در سال ۲۰۲۰ و حداقل ۱۷ مورد در سال ۲۰۲۱) و کاهش ۳۵ درصدی در ایالات متحده آمریکا (۱۷ مورد در سال ۲۰۲۰ و ۱۱ مورد در سال ۲۰۲۱) ثبت شده است.

۲.۳ شیوه‌های اجرای اعدام در سال ۲۰۲۱[۶]

گردن زدن	عربستان سعودی							
دار زدن	عراق	مصر	سودان جنوبی	ژاپن	بنگلادش	بوتسوانا	امارات متحده عربی	ایران
تزریق مهلک	ویتنام	چین	آمریکا					
تیرباران	بلاروس	چین	یمن	سومالی	کره‌شمالی			

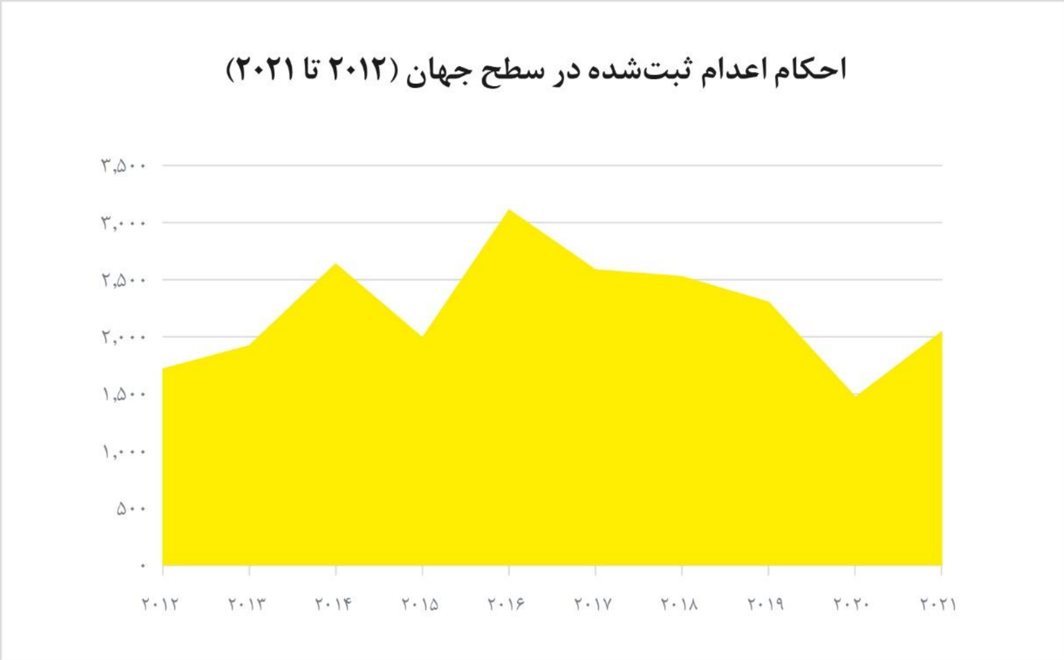
کشورهای مجری اعدام بر اساس عضویت در نهادهای بین‌المللی

- **سازمان کشورهای قاره آمریکا:** ۱ کشور از ۳۵ کشور - **ایالات متحده آمریکا**
- **سازمان امنیت و همکاری اروپا:** ۲ کشور از ۵۷ کشور - **بلاروس و ایالات متحده**
- **اتحادیه آفریقا:** ۴ کشور از ۵۵ کشور - **بوتسوانا، مصر، سومالی** و **سودان جنوبی**
- **اتحادیه کشورهای عربی:** ۸ کشور از ۲۲ کشور - **مصر، عراق، عمان، عربستان سعودی، سومالی، سوریه، امارات و یمن**
- **اتحادیه کشورهای جنوب شرق آسیا:** ۱ کشور از ۱۰ کشور - **ویتنام**
- **اتحادیه کشورهای مشترک المنافع:** ۲ کشور از ۵۴ کشور - **بنگلادش** و **بوتسوانا**
- **سازمان بین المللی فرانکفونی:** ۲ کشور از ۵۴ کشور - **مصر و ویتنام**
- **سازمان ملل متحد:** ۱۸ کشور از ۱۹۳ کشور عضو سازمان ملل (معادل ۹ درصد) مجازات اعدام را اجرا کردند.

[۶] همچون سال‌های گذشته، عفو بین‌الملل گزارشی در مورد اعدام قضایی به شیوه‌ی سنگسار در سال ۲۰۲۱ دریافت نکرده است.

۲.۴ احکام مرگ

تعداد کل احکام اعدام صادره‌ای که توسط عفو بین‌الملل در سال ۲۰۲۱ ثبت شده، نسبت به میزان احکام اعدام در سال ۲۰۲۰، افزایشی ۳۹ درصدی نشان می‌دهد. در این سال حداقل ۲۰۵۲ حکم اعدام جدید صادر شده که به نسبت رقم سال پیش، که حداقل ۱۴۷۷ مورد بود، افزایش داشته است.

مجموع احکام اعدام ثبت شده توسط عفو بین‌الملل برای سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۱

تفاوت در میزان دسترسی به اطلاعات مرتبط با صدور احکام اعدام در برخی کشورها، از جمله لائوس، همچنان بر ارزیابی و توانایی عفو بین‌الملل برای مقایسه دقیق روندها تأثیر می‌گذارد. عفو بین‌الملل در مورد تعداد احکام اعدام صادر شده در سال ۲۰۲۱ از سوی مقامات مالزی، نیجریه و سریلانکا اطلاعاتی دریافت نکرد، و این‌ها کشورهایی هستند که برای مثال در سال‌های گذشته آمار رسمی بالایی از احکام اعدام را گزارش کرده بودند. اطلاعات ناکاملی که از سوی مقامات ویتنام اعلام شده حاکی از آن است که همچنان سالانه صدها نفر به اعدام محکوم می‌شوند و افزایش ۳۰ درصدی بین ۱ اکتبر ۲۰۲۰ تا ۳۱ ژوئیه ۲۰۲۱ ثبت شده است، حتی اگر ارقام جامع در دسترس عموم نباشد.

احکام اعدام ثبت شده در سطح جهان در سال ۲۰۲۱[۷]

اتیوپی (+)، اردن (۱۱+)، افغانستان (۲+)، امارات (۹+)، اندونزی (۱۱۴+)، اوگاندا (۲+)، ایالات متحده آمریکا (۱۸)، ایران (+)، بلاروس (۱)، بنگلادش (۱۸۱+)، بوتسوانا (۶)، پاکستان (۱۲۹+)، تانزانیا (+)، تایلند (+)، تایوان (۲)، ترینیداد و توباگو (۳)، تونس (۳+)، الجزایر (۹)، جمهوری دموکراتیک کنگو (۸۱+)، چین (+)، زامبیا (۹+)، زیمباوه (۱)، ژاپن (۳)، سریلانکا (۸+)، سنگاپور (۱۰)، سودان (۷+)، سودان جنوبی (۱۰+)، سوریه (+)، سومالی (۲۷+)، سیرالئون (۲۳)، عراق (۹۱+)، عربستان سعودی (۸+)، عمان (+)، غنا (۷)، فلسطین (۲۱+)، قطر (+)، کامرون (۴+)، کره شمالی (+)، کنیا (۱۴)، کویت (۵+)، گامبیا (۳)، گویان (۴)، لبنان (۱۲+)، لیبی (+)، مالاوی (۱۱+)، مالدیو (۱)، مالزی (۱۴+)، مالی (۴۸)، مراکش/صحرای غربی (۱)، مصر (۳۵۶+)، موریتانی (۶۰)، میانمار (۸۶+)، نیجریه (۵۶+)، هند (۱۴۴)، ویتنام (۱۱۹+)، یمن (۲۹۸+).

در میان کسانی که در سال ۲۰۲۱ به اعدام محکوم شده‌اند، ۱۰ زن از کشورهای زیر هستند: بنگلادش (۱)، جمهوری دموکراتیک کنگو (۱)، گویان (۱)، اندونزی (۳)، مالزی (۳) و پاکستان (۱). عفو بین‌الملل نتوانست به تفکیک دقیق جنسیتی برای چندین کشور، از جمله کشورهایی که گمان می‌رود به طور گسترده به مجازات اعدام متوسل می‌شوند، مانند ایران و عربستان سعودی، دست پیدا کند. این بدان معنی است که رقم واقعی احتمالا بالاتر از این‌هاست.

در سال ۲۰۲۱ در سطح جهان، ۵۶ کشور احکام اعدام صادر کرده‌اند که در مقایسه با سال ۲۰۲۰ (۵۴) دو کشور بیشتر است. هیچ حکم اعدام جدیدی در بحرین، کومور، لائوس و نیجر، کشورهایی که در سال ۲۰۲۰ حکم اعدام صادر کردند، ثبت نشده است. اتیوپی، گویان، مالدیو، عمان، تانزانیا و اوگاندا که گمان می‌رود در سال ۲۰۲۰ هیچ حکم اعدامی صادر نکرده بودند در سال ۲۰۲۱ احکام اعدام صادر کردند.

در چندین کشور از جمله بنگلادش، هند و پاکستان، افزایش قابل توجه تعداد احکام اعدام تا حدودی به دلیل از سرگیری رسیدگی به پرونده‌ها پس از رفع محدودیت‌های مرتبط با کووید-۱۹ یا رواج استفاده از جلسات دادگاه مجازی بود. در برخی کشورها مثل میانمار، تصویب قوانین تازه اعمال مجازات اعدام را تسهیل کرد و این موجب افزایش تعداد موارد صدور احکام اعدام شد. ارقام سالانه در این کشورها حاکی از افزایش احکام اعدام است: الجزایر (از حداقل ۱ مورد در سال ۲۰۲۰ به ۹ مورد در سال ۲۰۲۱)، بنگلادش (از حداقل ۱۱۳ مورد به حداقل ۱۸۱ مورد)، بوتسوانا (از ۱ مورد به ۶ مورد)، جمهوری دموکراتیک کنگو (از حداقل ۲۰ مورد به حداقل ۸۱ مورد)، مصر (از حداقل

---

[۷] عفو بین‌الملل قادر به تأیید اطلاعات مربوط به استفاده قضایی از مجازات اعدام در افغانستان پس از اوت ۲۰۲۱ نبود.

۲۶۴ مورد به حداقل ۳۵۶ مورد)، هند (از ۷۷ مورد به ۱۴۴ مورد)، عراق (از حداقل ۲۷ مورد به حداقل ۹۱ مورد)، اردن (از حداقل ۲ مورد به حداقل ۱۱ مورد)، لبنان (از حداقل ۱ مورد به حداقل ۱۲ مورد)، مالاوی (از حداقل ۲ مورد به حداقل ۱۱ مورد)، موریتانی (از حداقل ۱ مورد به ۶۰ مورد)، میانمار (از حداقل ۱ مورد به حداقل ۸۶ مورد)، پاکستان (از حداقل ۴۹ به حداقل ۱۲۹ مورد)، ویتنام (از حداقل ۵۴ مورد به حداقل ۱۱۹ مورد) و یمن (از حداقل ۲۶۹ مورد به حداقل ۲۹۸ مورد).

در سیرالئون، احکام اعدام ثبت‌شده تقریبا به نصف کاهش یافت و از ۳۹ مورد در سال ۲۰۲۰ به ۲۳ مورد در سال ۲۰۲۱ رسید.

محکومان به اعدام

تا پایان سال ۲۰۲۱، حداقل ۲۸۶۷۰ نفر در سرتاسر جهان زیر حکم اعدام بوده‌اند. ۹ کشور ۸۲ درصد از مجموع کل این محکوم‌شدگان به اعدام را در برمی‌گیرند:

عراق (+۸۰۰۰)، پاکستان (+۳۸۰۰)، نیجریه (+۳۰۳۶)، ایالات متحده آمریکا (۲۳۸۲)، بنگلادش (+۱۸۰۰)، مالزی (۱۳۵۹)، ویتنام (+۱۲۰۰)، الجزایر (+۱۰۰۰)، سریلانکا (+۱۰۰۰).

به باور عفو بین‌الملل، در چندین کشور دیگر، افراد زیادی حکم اعدام دریافت کرده‌اند، اما یا ارقام دقیق در این مورد در دسترس نبوده و یا به دلیل عدم شفافیت، تخمین درست غیرممکن بوده است. این کشورها شامل چین، مصر، ایران، کره شمالی و عربستان سعودی می‌شوند.

حتی برای کشورهایی که این ارقام در دسترس بود، در اکثر موارد امکان تفکیک بر اساس جنسیت وجود نداشت. عفو بین‌الملل می‌تواند محکوم شدن ۶۷ زن به اعدام در کشورهای زیر را تأیید کند: غنا (۶)، گویان (۳)، مالدیو (۱)، سیرالئون (۳)، تایوان (۱)، تونس (۵) و ایالات متحده (۴۸).

۲.۵ تخفیف، عفو و تبرئه

عفو بین‌الملل موارد تخفیف یا بخشش احکام اعدام را در ۱۹ کشور زیر ثبت کرده است: بنگلادش، بوتسوانا، جمهوری دموکراتیک کنگو، گویان، هند، اندونزی، ایران، مالزی، میانمار، پاکستان، سیرالئون، سودان جنوبی، تایوان، تایلند، ترینیداد و توباگو، امارات متحده عربی، ایالات متحده آمریکا، زامبیا و زیمبابوه.[۸]

[۸] تخفیف مجازات فرآیندی است که در آن اغلب قوه قضاییه در دادگاه تجدید نظر و گاهی قوه مجریه، حکم اعدام را با یک مجازات سبک‌تر مانند حبس، تعویض می‌کنند. عفو زمانی است که فرد محکوم به طور کامل از مجازات معاف شود.

بر اساس اطلاعات عفو بین‌الملل، هفت نفر از کشورهای زیر که پیش‌تر حکم اعدام دریافت کرده بودند تبرئه شدند: بحرین (۱)، کنیا (۱)، ایالات متحده (۲) و زامبیا (۳).[۹]

۲.۶ اعمال مجازات اعدام بر خلاف قوانین بین‌المللی

مجازات اعدام در سال ۲۰۲۱ همچنان به گونه‌ای استفاده شد که ناقض قوانین و استانداردهای بین‌المللی بود. برخی از نمونه‌ها عبارتند از:

- حداقل ۹ نفر در یمن **در ملاء عام اعدام** شدند.
- چهار نفر (۳ نفر در ایران و ۱ نفر در یمن) در ارتباط با جرایمی که در زمان وقوع آن **زیر هجده‌سال سن** داشتند، اعدام شدند. به باور عفو بین‌الملل، افراد دیگری با همین شرایط در مالدیو (۵ نفر)، میانمار (حداقل ۲ نفر) و ایران (حداقل ۸۰ نفر) در نوبت اعدام به سرمی‌برند.[۱۰]
- افرادی که دارای **ناتوانی‌های ذهنی (روانی-اجتماعی) یا ناتوانی‌های یادگیری** بودند در چندین کشور از جمله ژاپن، مالدیو، سنگاپور و ایالات متحده آمریکا محکوم به اعدام شدند.
- احکام اعدام به دنبال محاکمه‌هایی که با **معیارهای بین‌المللی دادرسی عادلانه** فاصله داشته‌اند در چندین کشور از جمله الجزایر، بنگلادش، کامرون، مصر، ایران، میانمار، نیجریه، پاکستان، عربستان سعودی، سومالی، سنگاپور و یمن صادر شدند.
- **«اعترافاتی»** که احتمال می‌رفت از **طریق شکنجه یا سایر بدرفتاری‌ها** گرفته شده باشند برای صدور رأی محکومیت و مجازات اعدام توسط مقامات مصر، ایران، عربستان سعودی و یمن مورد استناد قرار گرفت.
- **احکام اعدام بدون حضور متهم (به صورت غیابی)** در الجزایر، بنگلادش، جمهوری دموکراتیک کنگو، مصر، اردن، مالی، میانمار، فلسطین و یمن صادر شد.

---

[۹] تبرئه فرایندی است که به موجب آن پس از صدور حکم و به پایان رسیدن فرجام خواهی، شخص محکوم بعدا از گناه معاف شده یا از اتهام کیفری تبرئه می‌گردد و بنابراین از نظر قانون بی گناه شناخته می شود.

[۱۰] وقتی مدارک معتبر، مانند شناسنامه، برای احزار سن زندانی وجود ندارد، سن واقعی زندانیان اغلب مورد مناقشه قرار می‌گیرد. دولت‌ها باید طیف کاملی از معیارهای مناسب را در مواردی که در مورد سن زندانی اختلاف وجود دارد به کار ببرند. عملکرد درست در ارزیابی سن، شامل استفاده از دانش رشد فیزیکی، روانی و اجتماعی می‌شود. هر یک از این معیارها باید به نحوی اعمال شود که در موارد تردید، حق به زندانی داده شده و با او به عنوان فردی زیر هجده سال رفتار شود و به همین ترتیب از صدور حکم اعدام پرهیز شود. چنین رویکردی، همانطور که در ماده ۳ بند ۱ کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد حقوق کودک آمده، مطابق با اصل منافع کودکان است، در این مفهوم که در هر موردی که به کودکان مربوط است، آن‌چه برای آن‌ها مناسب است باید در صدر قرار بگیرد.

- در کشورهای کامرون، غنا، ایران، مالزی، نیجریه، پاکستان، سیرالئون، سنگاپور، ترینیداد و توباگو و زامبیا، احکام اعدام بر اساس قوانینی صادر شد که صدور مجازات اعدام را برای برخی جرایم **الزامی** کرده است.[۱۱]

- **دادگاه‌های نظامی** در کامرون، جمهوری دموکراتیک کنگو، میانمار و یمن افراد غیرنظامی را به اعدام محکوم کردند. **دادگاه‌های ویژه** در بنگلادش، مصر، اردن، ایران، پاکستان، فلسطین و یمن نیز احکام اعدام صادر کردند.

- مجازات اعدام برای **جرایمی به جز قتل عمد** به کار رفت که برخلاف قوانین بین‌المللی مبنی بر استفاده از مجازات اعدام فقط در مورد «جدی‌ترین جنایات» است.[۱۲]

- حداقل ۱۳۴ نفر در دو کشور چین (+) و ایران (۱۳۲ نفر از حداقل ۳۱۴ نفر، معادل ۴۲ درصد) برای **جرایم مرتبط با مواد مخدر** اعدام شده‌اند. این معادل ۲۳ درصد از کل اعدام‌های ثبت شده برای سال ۲۰۲۱ بود. این در حالی است‌که در سال ۲۰۲۰، ۳۰ اعدام در ارتباط با جرایم مواد مخدر اجرا شده بود. در ویتنام، به احتمال زیاد افرادی به دلیل جرایم مرتبط با مواد مخدر اعدام شدند اما اطلاعات کافی در این رابطه در دسترس نبود.

- احکام اعدام به دلیل **جرایم مرتبط با مواد مخدر** علیه ۲۲۰ نفر در ۱۱ کشور زیر صادر شد: بنگلادش (۲ نفر از حداقل ۱۸۱ فرد محکوم به اعدام، ۱ درصد)، مصر (۱۰ نفر از حداقل ۳۵۶ فرد محکوم به اعدام، ۳ درصد)، اندونزی (۹۴ نفر از حداقل ۱۱۴ فرد محکوم به اعدام، ۸۲ درصد)، ایران (+)، مالزی (۵ نفر از حداقل ۱۴ فرد محکوم به اعدام، ۳۶ درصد)، پاکستان (۲ نفر از حداقل ۱۲۹ فرد محکوم به اعدام، ۲ درصد)، سنگاپور (۸ نفر از ۸۰ فرد محکوم به اعدام، ۱۰ درصد)، سریلانکا (۱ نفر از حداقل ۸ فرد محکوم به اعدام، ۱۳درصد)، تایلند (+)، امارات متحده عربی (۱ نفر از حداقل ۹ نفر، ۱۱ درصد) و ویتنام (۹۳ نفر از حداقل ۱۱۹ نفر، ۷۸ درصد). این ارقام، ۱۱ درصد از کل احکام اعدام ثبت‌شده در جهان در سال ۲۰۲۱ را تشکیل داده و نشان‌دهنده افزایش ۲۳ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۰ (۱۷۹) در زمینه صدور حکم اعدام برای جرایم مواد مخدر است.

- افراد به دلیل **جرایم اقتصادی** مانند فساد مالی در چین اعدام شدند.

---

[۱۱] قوانینی که صدور مجازات اعدام برای برخی جرایم را الزامی کرده‌اند با اصول حقوق بشر مغایرت دارند زیرا «هیچ امکانی برای در نظر گرفتن شرایط خاص و شخصی محکوم یا شرایط منتهی به ارتکاب جرم نمی‌دهند.» کمیته حقوق بشر سازمان ملل، *Views: Pagdayawon Rolando v. Philippines*، مکاتبه شماره 1110/2002، ۸ دسامبر ۲۰۰۴، سند سازمان ملل CCPR/C/82/D/1110/2002، پاراگراف ۵.۲.

[۱۲] همانطور که در ماده ۶ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی مقرر شده است.

- افراد از بابت **«کفرگویی»** یا **«توهین به پیامبر اسلام»** در پاکستان و ایران به اعدام محکوم شدند.

- جرم **تجاوز** در مصر، هند، ایران، پاکستان، سودان و عربستان سعودی مشمول مجازات اعدام شد.

- در ایران، عربستان سعودی و یمن، اشکال مختلف **«خیانت»** و عناوین مجرمانه‌ای همچون **«اقدام علیه امنیت ملی»، «همکاری»** با یک نهاد خارجی، **«جاسوسی»، «به زیر سوال بردن سیاست‌های رهبر»**، شرکت در **«جنبش‌های شورشی و تروریسم»، «قیام مسلحانه علیه حاکمیت/دولت»، «محاربه» و دیگر «جنایت علیه دولت»**، خواه منجر به تلفات جانی شده باشد یا نه، مشمول مجازات اعدام شد.

- **دامنه مجازات اعدام** در نیجریه (۳ ایالت) گسترش یافت.

۳. مجازات اعدام در خاورمیانه و آفریقای شمالی

۳.۱ روندهای منطقه‌ای

- اعدام‌های ثبت شده در این منطقه نسبت به سال ۲۰۲۰ به میزان ۱۹ درصد افزایش داشته است، در حالی‌که ایران ۶۰ درصد از اعدام‌های ثبت شده در منطقه را به خود اختصاص داده است.
- اعدام‌های ثبت شده در ایران، عربستان سعودی و یمن به شدت افزایش یافته‌اند، در حالی که این میزان در مصر کاهش و در عراق به میزان قابل توجهی کاهش یافته است.
- احکام اعدام ثبت شده ۳۲ درصد افزایش پیدا کرده‌اند و این افزایش به خصوص در مصر، عراق و لبنان شدید بوده است.

کشور	اعدام‌های ثبت شده در سال ۲۰۲۱	احکام اعدام ثبت شده در سال ۲۰۲۱	محکومان به اعدام تا پایان سال ۲۰۲۱
الجزیره	۰	+۹	+۱۰۰۰
بحرین	۰	۰	+۲۶
مصر	+۸۳	+۳۵۶	+
ایران	+۳۱۴	+	+
عراق	+۱۷	+۹۱	+۸۰۰۰
اسرائیل[۱۳]	۰	۰	۰
اردن	۰	+۱۱	+۱۲۲
کویت	۰	+۵	+
لبنان	۰	+۱۲	+
لیبی	۰	+	+
مراکش/صحرای غربی[۱۴]	۰	۱	۸۲
عمان	+	+	+
(حکومت) فلسطین	۰	+۲۱[۱۵]	+۲۱۵
قطر	۰	+	+
عربستان سعودی	۶۵	+۸	+۳۲

---

[۱۳] عفو بین‌الملل اسرائیل را به عنوان کشور لغوکننده مجازات اعدام برای جنایات عادی طبقه‌بندی می‌کند، زیرا قوانین آن مجازات اعدام را برای موارد استثنایی، مانند جنایات تحت قوانین نظامی یا جنایاتی که در شرایط استثنایی انجام می‌شوند، جایز می‌دانند. آخرین اعدام در اسرائیل در سال میلادی ۱۹۶۲ انجام شد.

[۱۴] عفو بین‌الملل مراکش/صحرای غربی را به عنوان یک کشور لغوکننده‌ی مجازات اعدام برای جنایات عادی طبقه‌بندی می‌کند، زیرا قوانین آن مجازات اعدام را برای موارد استثنایی، مانند جنایات تحت قوانین نظامی یا جنایاتی که در شرایط استثنایی انجام می‌شوند، جایز می‌دانند. آخرین اعدام در آن کشور در سال میلادی ۱۹۹۳ انجام شد.

[۱۵] این احکام اعدام توسط دادگاه‌های تحت اداره‌ی دولت بالفعل حماس در نوار غزه صادر شده‌اند.

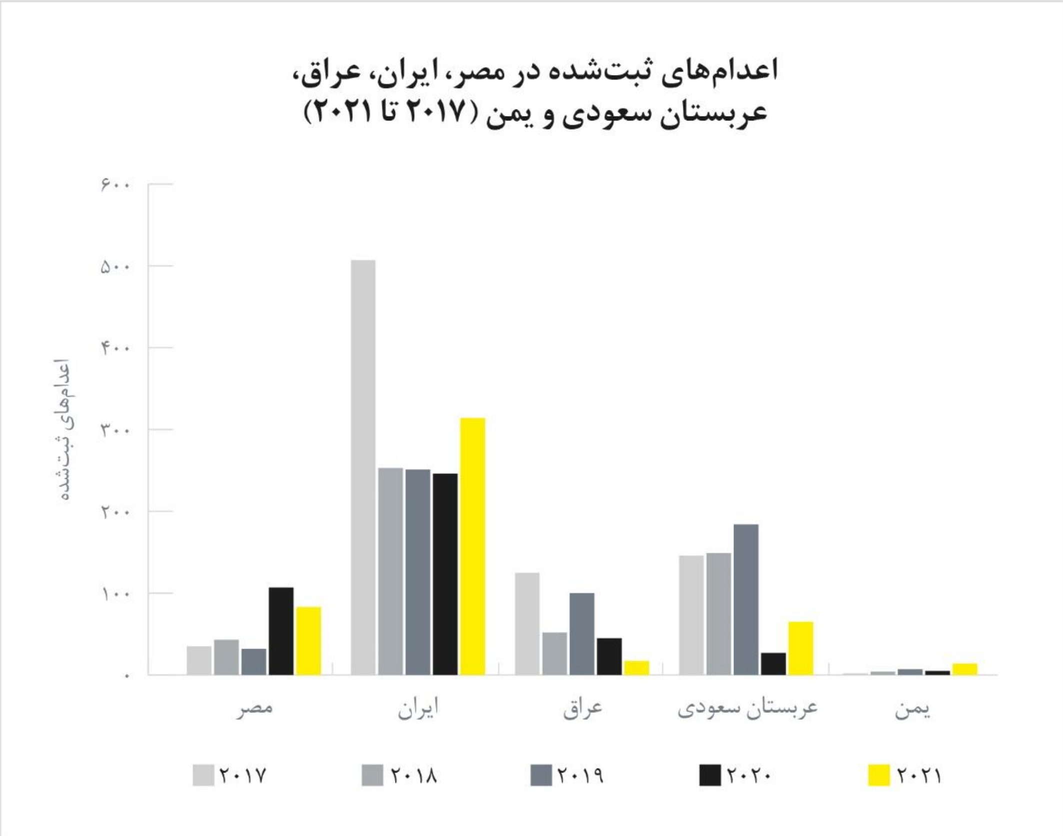
کشور	اعدام‌های ثبت شده در سال ۲۰۲۱	احکام اعدام ثبت شده در سال ۲۰۲۱	محکومان به اعدام تا پایان سال ۲۰۲۱
سوریه	+۲۴	+	+
تونس	۰	+۳	+۸۹
امارات متحده عربی	+۱	+۹	+
یمن	+۱۴	+۲۹۸	+

استفاده از مجازات اعدام در منطقه‌ی خاورمیانه و شمال آفریقا در سال ۲۰۲۱ افزایش یافت. اعدام‌های ثبت شده در افزایشی ۱۹ درصدی از ۴۳۷ مورد در سال ۲۰۲۰ به ۵۲۰ مورد در سال ۲۰۲۱ رسیده است. احکام اعدام ثبت شده در افزایش ۳۲ درصدی از ۶۳۲ مورد در سال ۲۰۲۰ به ۸۳۴ مورد در سال ۲۰۲۱ افزایش پیدا کرده است.

اعدام‌های ثبت شده توسط عفو بین‌الملل در هفت کشور این منطقه – مصر، ایران، عراق، عربستان سعودی، سوریه، امارات متحده عربی و یمن – صورت گرفته‌اند. افزایش کلی اعدام‌های ثبت شده در سال ۲۰۲۱ بازتاب‌دهنده افزایش شدید میزان اعدام‌ها در ایران با افزایش ۲۸ درصدی از ۲۴۶ مورد در سال ۲۰۲۰ به ۳۱۴ مورد در سال ۲۰۲۱ می‌باشد. هم‌چنین در عربستان سعودی، میزان اعدام‌های ثبت شده بیش از دو برابر شده و از ۲۷ مورد به ۶۵ مورد رسیده‌اند. اعدام‌های ثبت شده توسط حوثی‌ها در یمن تقریبا سه برابر شده و از پنج نفر در سال ۲۰۲۰ به ۱۴ نفر در سال ۲۰۲۱ رسیده است. همچنین، اعدام دسته‌جمعی ۲۴ نفر در سوریه ثبت شده است، کشوری که فقدان اطلاعات باعث شده سازمان عفو بین‌الملل نتواند رقم خاصی را برای آن در سال ۲۰۲۱ ثبت کند. در مقابل، اعدام‌های ثبت شده در مصر ۲۲ درصد کاهش یافته و از ۱۰۷ مورد در سال ۲۰۲۰ به ۸۳ مورد در سال ۲۰۲۱ رسیده است. در عراق، میزان اعدام‌ها به شدت کاهش یافته و از ۴۵ مورد به ۱۷ مورد رسیده است که کاهش ۶۲ درصدی محسوب می‌شود. ایران ۶۰ درصد اعدام‌های ثبت شده در منطقه را به خود اختصاص داده است.

امارات متحده عربی حداقل یک نفر را در سال ۲۰۲۱ اعدام کرد و این در حالی است که کسی در آن کشور در سال ۲۰۲۰ اعدام نشده بود. در قطر اعدام یک نفر در سال ۲۰۲۰ ثبت شده بود ولی این کشور در سال ۲۰۲۱ شاهد هیچ اعدامی نبود.

عفو بین‌الملل صدور احکام اعدام را در کشورهای کل منطقه به جز در اسرائیل (که در آن مجازات اعدام برای جنایات عادی لغو شده است) و بحرین ثبت کرده است. در مقایسه با سال قبل، تقریبا در همه‌ی کشورهایی که مجازات اعدام اعمال می‌شود، تعداد احکام اعدام ثبت شده افزایش یافت، از جمله در مصر (از ۲۶۴ به ۳۵۶)، عراق (از ۲۷ به ۹۱)، لبنان (از ۱ به ۱۲) و تا حدی در یمن (از ۲۶۹ به ۲۹۸). این در حالی است که صدور حکم اعدام در تونس از ۸ مورد به ۳ مورد کاهش یافته است.

۳.۲ تغییر و تحولات شایان توجه در کشورهای منطقه

۳.۲.۱ الجزایر

در ماه فوریه، دادگاه جنایی دارالبیضا در الجزیره در کشور الجزایر، هشت مرد را (هفت نفرشان را به طور غیابی) پس از مجرم شناختن در ارتباط با آدم‌ربایی، شکنجه و سربریدن یک راهنمای کوهنوردی فرانسوی در سال ۲۰۱۴ به اعدام محکوم کرد. محاکمه این محکومان تنها یک روز[۱۶] به طول انجامید و این امر موجب نگرانی‌هایی جدی در مورد ناعادلانه بودن روال قضایی شده است.

در حالی‌که عفو بین‌الملل الجزایر را به عنوان کشوری که در عمل در آن مجازات اعدام ملغی شده طبقه‌بندی کرده است، با این وجود هنوز حداقل ۱۰۰۰ نفر زیر حکم اعدام به سر می‌برند.

---

[۱۶] به عنوان مثال رجوع کنید به الجزیره، «Algeria trial opens over kidnapping and murder of French tourist»، ۱۸ فوریه ۲۰۲۱، aljazeera.com/news/2021/2/18/algeria-trial-opens-in-is-affiliate-beheading-of-french-tourist؛ المساء، «الإعدام للمتهم الرئیسی مالک حمزاوی»، ۲۰ فوریه ۲۰۲۱، el-massa.com/dz/الأخیرة/الإعدام-للمتهم-الرئیسی-مالک-حمزاوی

۳.۲.۲ بحرین

دادگاه عالی بحرین حکم اعدام مردی را که در سال ۲۰۱۹ به دلیل قتل برادر همسرش در اوایل همان سال توسط دادگاه کیفری محکوم شده بود، لغو کرد. شهادت کارشناسان مبنی بر اینکه این متهم دارای اختلال دوقطبی است دادگاه عالی را برای لغو حکم اعدام قانع کرد. این دادگاه دستور داد تا این فرد در بیمارستان روان‌پزشکی نگهداری شود.[۱۷]

۳.۲.۳ مصر

در حالی که تعداد اعدام‌های ثبت شده در مصر در سال ۲۰۲۱ به میزان ۲۲ درصد کاهش یافت (از ۱۰۷ مورد در سال ۲۰۲۰ به ۸۳ مورد در سال ۲۰۲۱)، این کشور هم‌چنان یکی از بزرگ‌ترین مجریان اعدام در جهان است. حداقل هشت نفر از اعدام‌شدگان در این کشور زن بودند. حکم اعدام برخی از اعدام‌شدگان، برخلاف قوانین مصر، در بی‌اطلاعی اعضای خانواده و نزدیکان و بدون دادن حق ملاقات نهایی با محکوم به صورت مخفیانه اجرا شد.

علاوه بر این، حداقل ۳۵۶ نفر توسط دادگاه‌های مصر در سال ۲۰۲۱ به اعدام محکوم شدند که افزایشی ۳۴ درصدی نسبت به رقمی که عفو بین‌الملل در سال ۲۰۲۰ گزارش کرده بود (حداقل ۲۶۴ نفر) را نشان می‌دهد و بالاترین تعداد احکام اعدامی است که عفو بین‌الملل در سراسر جهان در سال ۲۰۲۱ ثبت کرده است.

در ۲۵ اکتبر، عبدالفتاح السیسی، رئیس جمهور مصر، اعلام کرد که وضعیت فوق‌العاده‌ای که در کشور از سال ۲۰۱۷ اعلام کرده بود دیگر تمدید نخواهد شد. این تصمیم در نهایت به کار «دادگاه‌های امنیتی وضعیت فوق‌العاده» (موسوم به ESSCs) که بر اساس قوانین وضعیت فوق‌العاده ایجاد شده بودند، پایان می‌بخشد، دادگاه‌هایی که با برگزاری محاکمه‌هایی به شدت ناعادلانه احکام اعدام صادر می‌کردند. به دلیل پایان وضعیت اضطراری مقامات نمی‌توانستند پرونده‌های جدید به دادگاه‌های اضطراری ارجاع دهند، اما پرونده‌های از پیش در جریان هم‌چنان در این دادگاه‌ها مورد رسیدگی قرار می‌گیرند.[۱۸] در زمان لغو وضعیت اضطراری، حداقل ۳۶ مرد که توسط «دادگاه‌های امنیتی وضعیت فوق‌العاده» پس از محاکمه‌های ناعادلانه و بدون امکان تجدید نظر به اعدام محکوم شده در معرض خطر اعدام قرار داشتند و چندین نفر دیگر به اتهام جرائمی که مشمول مجازات اعدام می‌شوند در «دادگاه‌های امنیتی وضعیت فوق‌العاده» تحت محاکمه باقی ماندند.[۱۹] در ماه ژوئیه، یک «دادگاه امنیتی وضعیت فوق‌العاده» در راشد با تکیه بر «اعترافات» به دست‌آمده از طریق شکنجه، ۱۶ مرد را به اتهام دست‌داشتن در قتل مأموران پلیس و سایر خشونت‌ها

---

[۱۷] الایام، «سابقة قضائية ببراءة متهم محكوم بـ «الإعدام» بسبب إصابته باضطراب ثنائي القطب»، ۲۴ فوریه ۲۰۲۱، alayam.com/online/local/895306/News.html

[۱۸] عفو بین‌الملل، «Egypt: Stop trials by emergency courts »، ۳۱ اکتبر ۲۰۲۱، amnesty.org/en/latest/news/2021/10/egypt-stop-trials-by-emergency-courts/

[۱۹] عفو بین‌الملل، «Egypt: Retry 36 men facing execution following unfair trials by emergency courts »، ۸ نوامبر ۲۰۲۱، amnesty.org/en/latest/news/2021/11/egypt-retry-36-men-facing-execution/

به اعدام محکوم کرد.

معتز حسن، دانشجوی ۲۷ ساله مهندسی از اسکندریه، که به اتهام قتل دو مأمور پلیس و اقدام ناموفق به قتل سایر مقامات توسط «دادگاه امنیتی وضعیت فوق‌العاده» در ماه ژوئن به مجازات مرگ محکوم شده بود، در ۴ ژوئیه در زندان استیناف قاهره اعدام شد. او در آوریل ۲۰۱۸، یک ماه پس از قتل‌های فوق‌الذکر دستگیر شده بود. او به مدت دو ماه در معرض ناپدیدسازی قهری قرار گرفته و فیلم به اصطلاح «اعترافات» وی در ژوئن ۲۰۱۸ از تلویزیون دولتی مصر پخش شده بود.[۲۰]

در ۹ ماه مه، مقامات فرد دیگری را که برای اخذ «اعتراف» مورد شکنجه قرار گرفته بود به طور مخفیانه اعدام کردند. این فرد که وائل تواضروس نام داشت و به پدر آیزایا مشهور بود، راهبی بود که در آوریل ۲۰۱۹ توسط دادگاه جنایی دامنهور به جرم قتل اسقف الانبا ابیفانیوس به مرگ محکوم شده بود.[۲۱] دادگاه برای صدور رأی محکومیت به «اعتراف‌های» اخذ شده تحت شکنجه استناد کرد. وائل تواضروس در اظهارات ویدئویی که تقدیم دادگاه شد و توسط عفو بین‌الملل نیز مشاهده شده، شکنجه خود به دست نیروهای امنیتی را توصیف کرد که شامل ناپدیدسازی قهری، اجبار به برهنگی، ضرب‌وشتم و شوک الکتریکی می‌شده است. با این وجود، دادگاه تجدیدنظر رأی محکومیت و مجازات اعدام او را در ژوئیه ۲۰۲۰ تأیید کرد.[۲۲]

مقامات به اجرای اعدام‌های دسته‌جمعی بر اساس احکام صادرشده در پی محاکمه‌های دسته‌جمعی به شدت ناعادلانه ادامه دادند. محاکمه‌های دسته‌جمعی که در جریان آن هم‌زمان به پرونده ده‌ها یا حتی صدها متهم رسیدگی می‌شود، از اساس و در ماهیت‌شان انجام دادرسی عادلانه برای هر یک از متهمان را غیرممکن می‌سازد و این بی‌عدالتی در پرونده‌هایی که به مجازات اعدام منتهی می‌شوند شدت می‌یابد. حقوق مرتبط با دادرسی عادلانه به طرق دیگر نیز در جریان این محاکمه‌های دسته‌جمعی نقض شده است. در ۲۶ آوریل، در طی ماه رمضان، مقامات مصری ۹ نفر از جمله یک پیرمرد ۸۲ ساله را اعدام کردند. آن‌ها از جمله ۱۸۳ نفری بودند که در سال ۲۰۱۴ توسط یک دادگاه جنایی جیزه، در ارتباط با حمله به ایستگاه پلیس کرداسا در اوت ۲۰۱۳ که در جریان آن ۱۳ پلیس کشته شدند، به اعدام محکوم شده بودند. محرومیت این متهمان از دسترسی به وکلایشان و «اعتراف‌گیری» اجباری، روند رسیدگی به پرونده آن‌ها را بیش‌تر نیز معیوب ساخت. در یک محاکمه‌ی مجدد در سال ۲۰۱۷ توسط دادگاه کیفری قاهره، ۲۰

---

[۲۰] مصاحبه عفو بین‌الملل با منابع آگاه (جزئیات به دلایل امنیتی افشا نشده است)، اکتبر ۲۰۲۱.

[۲۱] مادا مصر، «Former monk executed, lawyer says family only informed after execution»، ۹ مه ۲۰۲۱، madamasr.com/en/2021/05/09/news/u/former-monk-executed-lawyer-says-family-only-informed-after-execution/

[۲۲] عفو بین‌الملل، *Death Sentences and Executions in 2020* (شناسه: ACT 50/3760/2021)، آوریل ۲۰۲۱، amnesty.org/en/documents/act50/3760/2021/en/، ص. ۳۹؛ عفو بین‌الملل، *Egypt: Tortured Monk at Imminent Risk of Execution: Wael Tawadros* (شناسه: MDE 12/4033/2021)، ۲۷ آوریل ۲۰۲۱، https://www.amnesty.org/en/documents/mde12/4033/2021/en/

نفر از متهمان دوباره به اعدام محکوم شدند. در سپتامبر ۲۰۱۸، دادگاه تجدیدنظر مصر احکام اعدام را تأیید کرد.[۲۳] دو روز پس از آن اعدام دسته‌جمعی، در ۲۸ آوریل، هشت مرد دیگر که در همین پرونده به مرگ محکوم شده بودند، اعدام شدند.[۲٤]

در ۱۴ ژوئن، دادگاه تجدیدنظر حکم اعدام ۳۱ مرد را که در سال ۲۰۱۸ به دلیل نقش‌شان در متفرق‌کردن مرگبار تحصن میدان رابعه العدویه و سایر خشونت‌های سیاسی در ژوئیه و اوت ۲۰۱۳ صادر شده بود، به حبس ابد تقلیل داد. با این حال، دادگاه حکم اعدام ۱۲ نفر دیگر از جمله چهره‌های ارشد اخوان المسلمین را تأیید کرد.[۲٥] دادگاه ادواری رسیدگی به جرایم تروریستی واقع در دادگاه کیفری قاهره برای اولین بار آنها را در سپتامبر ۲۰۱۸ پس از یک محاکمه‌ی دسته‌جمعی به‌شدت ناعادلانه که شامل ۷۳۹ متهم بود محکوم کرد. دادگاه کیفری قاهره و دادگاه تجدیدنظر هیچ کدام نتوانستند مسئولیت کیفری جداگانه برای هر یک از متهمان تبیین کنند و هم‌چنین از صدور دستور تحقیق درباره‌ی شکایات متهمان مبنی بر ناپدیدسازی قهری و شکنجه پس از دستگیری، خودداری کردند. وکلای مدافع از این‌که از مشاوره خصوصی با موکلان خود، حق استنطاقِ شاهدان دعوت شده توسط دادستانی و آوردن شاهدان خود به دادگاه محروم شده‌اند شکایت کردند.[۲٦]

۳.۲.۴ ایران

در **ایران**، تعداد اعدام‌های ثبت شده توسط عفو بین‌الملل نسبت به سال قبل ۲۸ درصد افزایش یافته است (از ۲۴۶ مورد به ۳۱۴ مورد) که بیشتر به دلیل افزایش اعدام‌ها برای جرایم مرتبط با مواد مخدر است. عفو بین‌الملل معتقد است که رقم واقعی به مراتب بالاتر است، زیرا مقامات ایرانی آمار اعدام‌ها را اعلام نمی‌کنند و دسترسی به اطلاعات مربوط به اعدام‌ها به ویژه در مناطقی در ایران با جمعیت بالای اقلیت‌های اتنیکی اغلب چالش برانگیزتر است. تعداد اعدام‌های ثبت شده برای سال ۲۰۲۱ بالاترین میزان از سال ۲۰۱۷ است که سیر کاهش سالانه‌ای که از آن تاریخ آغاز شده بود را معکوس می‌کند. مطابق اطلاعات موجود، تعداد اعدام‌ها در ماه سپتامبر به اوج خود رسید. تنها در این ماه، مقامات حداقل ۴۸ نفر را اعدام کردند. احکام اعدام به دنبال محاکمه‌های به‌شدت ناعادلانه و با استناد به «اعترافات» اخذ شده تحت شکنجه صادر و به اجرا گذاشته شدند. از مجازات اعدام به عنوان ابزاری برای سرکوب سیاسی استفاده شد و اعضای اقلیت‌های اتنیکی نسبت به جمعیت‌شان بیشتر با اتهامات مبهمی مانند «محاربه» یا

---

[۲۳] عفو بین‌الملل، «Egypt: Nine people put to death in chilling Ramadan executions »، ۲۶ آوریل ۲۰۲۱، amnesty.org/en/latest/news/2021/04/egypt-nine-people-put-to-death-in-chilling-ramadan-executions-2/

[۲۴] الجزیره زنده (عربی)، «السلطات المصرية تنفذ حكم الإعدام بحق ۸ آخرين فی قضية "أحداث كرداسة»، ۲۸ آوریل ۲۰۲۱، m6426.azureedge.net/news/2021/4/28/1-تنفيذ-حكم-الإعدام-بحق-۸-متهمين-فی-قضية

[۲۵] الجزیره، «Egypt upholds death penalty for 12 Muslim Brotherhood members »، ۱۴ ژوئن ۲۰۲۱، aljazeera.com/news/2021/6/14/egypt-upholds-death-penalty-for-12-muslim-brotherhood-members؛ عفو بین‌الملل، « Egypt: Death sentences upheld for 12 defendants after shameful mass trial»، ۱۴ ژوئن ۲۰۲۱، amnesty.org/en/latest/news/2021/06/egypt-death-sentences-upheld-for-12-defendants-after-shameful-mass-trial

[۲۶] عفو بین‌الملل، *Twelve Men Risk Execution After Unfair Trial* (شناسه: MDE 12/4415/2021)، ۸ ژوئیه ۲۰۲۱، amnesty.org/en/documents/mde12/4415/2021/en/

«افساد فی‌الارض» به اعدام محکوم شدند. حداقل ۱۹ درصد از اعدام‌های ثبت شده (۶۱ نفر) از اقلیت بلوچ بوده‌اند که سهم آن‌ها از جمعیت کل ایران حدود ۵ درصد است. تعداد زنان اعدام شده نیز از ۹ نفر در سال ۲۰۲۰ به ۱۴ نفر در سال ۲۰۲۱ افزایش یافت. علاوه بر این، سه جوان به نام‌های سجاد سنجری، آرمان عبدالعالی و علی‌اکبر محمدی که در زمان وقوع جرم کودک بودند اعدام شدند.[۲۷]

از میان اعدام‌های ثبت شده، ۱۵۹ مورد، معادل ۵۱ درصد، برای جرم قتل صادر شده‌اند. طبق قوانین ایران، مجازات اعدام برای قتل بر اساس اصل قصاص اعمال می‌شود. به دنبال صدور رأی محکومیت، قانون به خانواده مقتول این اختیار را می‌دهد که بین درخواست برای اجرای اعدام یا بخشیدن محکوم در ازای دریافت دیه یکی را انتخاب کند.[۲۸]

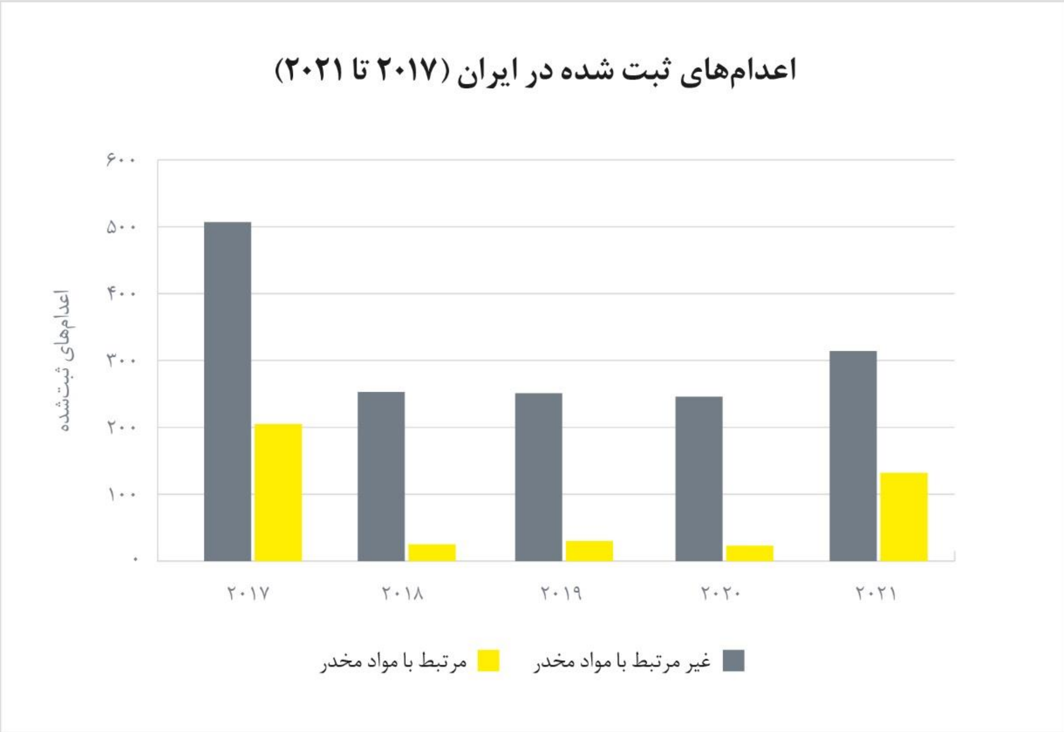
علی‌رغم اصلاحات صورت گرفته در قوانین مبارزه با مواد مخدر که در نوامبر ۲۰۱۷ اجرایی شدند، ۴۲ درصد از تعداد کل اعدام‌های صورت گرفته در ایران در سال ۲۰۲۱ (۱۳۲ نفر) به دلیل جرایم مرتبط با مواد مخدر بوده‌اند و بدین ترتیب آمار چنین اعدام‌هایی افزایشی پنج برابری نسبت به سال ۲۰۲۰ (۲۳ نفر) داشته است. مطابق قوانین فعلی ایران، حمل حجم مشخصی از مواد مخدر همچنان مجازات اعدام در پی دارد هرچند بستگی به نوع ماده مخدر، حجم تعیین شده برای اعمال مجازات اعدام متفاوت است.[۲۹]

---

[۲۷] عفو بین‌الملل، «Iran: Secret execution of young man arrested at 15 a cruel assault on child rights »، ۴ اوت ۲۰۲۱، amnesty.org/en/latest/news/2021/08/iran-secret-execution-of-young-man-arrested-at-15-a-cruel-assault-on-child-rights/؛ عفو بین‌الملل، *Execution of Tortured Youth Highlights Cruelty of Iran’s Qesas System* (شناسه: MDE 13/5049/2021)، ۲۶ نوامبر ۲۰۲۱، amnesty.org/en/documents/mde13/5049/2021/en/ تحقیقات عفو بین‌الملل نشان داده که علی اکبر محمدی در زمان ارتکاب جرمی که به خاطر آن اعدام شده کودک بوده است.

[۲۸] برای اطلاعات بیشتر دربارهٔ استفاده از قصاص در ایران رجوع کنید به عفو بین‌الملل، *Execution of Tortured Youth Highlights Cruelty of Iran’s Qesas System* (شناسه: MDE 13/5049/2021)، ۲۶ نوامبر ۲۰۲۱، amnesty.org/en/documents/mde13/5049/2021/en/

[۲۹] عفو بین‌الملل، «Iran must not squander opportunity to end executions for drug-related offences »، ۲۸ جولای ۲۰۱۷، amnesty.org/en/latest/news/2017/07/iran-must-not-squander-opportunity-to-end-executions-for-drug-related-offences/

اعدام اعضای اقلیت‌های اهوازی عرب، بلوچ و کرد بخشی از رویه طولانی مدت و ریشه‌دار تبعیض و سرکوب علیه اقلیت‌ها توسط مقامات بود.[۳۰]

حکمِ مهران نارویی، از اقلیت بلوچ که چندین سال پیش به اتهام جرایم مرتبط با مواد مخدر به اعدام محکوم شده بود، در تاریخ ۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۰ در زندان دستگرد در استان اصفهان به اجرا درآمد. مهران پس از دستگیری تحت شکنجه و ناپدیدسازی قهری قرار گرفته بود تا علیه خود «اعتراف» کند. علیرغم این‌که مهران نارویی بعدا این به اصطلاح «اعترافات» را پس گرفت و به دادگاه گفت که زیر شکنجه آن‌ها را بیان کرده، این «اعترافات» کماکان به عنوان مدرک از سوی قاضی پذیرفته شده و برای صدور رأی محکومیت مورد استفاده قرار گرفت. مهران نارویی در مرحله تحقیقات و همچنین در دادگاه از دسترسی به وکیل محروم شده بود. با این وجود، دیوان عالی کشور حکم او را تایید کرد.[۳۱]

مقامات ایرانی، حیدر قربانی، از اعضای اقلیت کرد را بدون اطلاع قبلی به خانواده یا وکیلش در ۲۸ آذر ۱۴۰۰ در زندان سنندج در استان کردستان مخفیانه اعدام کرده و پیکر او را هم مخفیانه دفن کردند. دادگاه انقلاب سنندج

---

[۳۰] به عنوان مثال رجوع کنید به عفو بین‌الملل، « Iran: Eight Baluchi and Ahwazi Arab prisoners at risk amid alarming rise in executions»، ۴ فوریه ۲۰۲۱، amnesty.org/en/latest/news/2021/02/iran-eight-baluchi-and-ahwazi-arab-prisoners-at-risk-amid-alarming-rise-in-executions/

[۳۱] عفو بین‌الملل، *Iran: Two Baluchi Prisoners at Risk of Execution: Hamed Rigi and Mehran Naru’i* (شناسه: MDE 13/3711/2021)، ۱۸ فوریه ۲۰۲۱، amnesty.org/en/documents/mde13/3711/2021/en/

حیدر قربانی را در پی یک محاکمه به شدت ناعادلانه به جرم «بَغْی» (قیام مسلحانه علیه حکومت) در ۱ بهمن ۱۳۹۸ به اعدام محکوم کرده بود. این حکم در ارتباط با قتل سه مرد که بنا به گزارش‌ها وابسته به بسیج بودند و در سپتامبر و اکتبر ۲۰۱۶ توسط اعضای وابسته به حزب دموکرات کردستان کشته شده بودند، صادر شد. دادگاه انقلاب در حکم خود اذعان کرد که حیدر قربانی هرگز مسلح نبوده است و در عوض به «اعترافاتی» استناد کرد که به گفته حیدر قربانی تحت شکنجه از او گرفته شده بود. در این اظهارات، حیدر قربانی به حمایت از عاملان قتل با راندن آنها به محل قتل و بازگرداندن آن‌ها از آن محل «اعتراف» کرده بود. در مرداد ۱۳۹۹، شعبه ۲۷ دیوان عالی کشور، حکم اعدام حیدر قربانی را تأیید کرد بدون اینکه موارد متعدد نقض حقوق مرتبط با دادرسی عادلانه، هم از نظر روال دادرسی و هم از نظر ادله و شواهد، را مورد رسیدگی قرار دهد. با تأیید حکم اعدام حیدر قربانی، دیوان عالی مقررات بین‌المللی را نیز نقض کرد که مطابق آن، استفاده از مجازات اعدام تنها برای «جدی‌ترین جنایات»، یعنی قتل عمد، مجاز است.[۳۲]

در چند مورد، رنج و عذاب اعدام‌شدگان و خانواده‌هایشان با اجرای مخفیانه اعدام‌ها، بدون اطلاع‌رسانی قبلی به وکیل یا خانواده فرد و بدون دادن فرصتی برای آخرین وداع با خانواده تشدید شد. اجساد چندین نفر از کسانی که به طور مخفیانه اعدام شدند، به ویژه آن‌هایی که از اعضای اقلیت‌های اتنیکی بودند، توسط مقامات به طور مخفیانه دفن شدند. خانواده‌ها برای همیشه از فرصت دفن عزیزان خود یا حتی دسترسی به اطلاعات در مورد محل دفن آن‌ها محروم شدند. بدین سان اعضای خانواده اعدامیان، خود قربانی جرم ناپدیدسازی قهری عزیزان‌شان شدند.[۳۳] از جمله کسانی که در طی سال به صورت مخفیانه اعدام شدند می‌توان از سجاد سنجری نام برد که در ۱۱ مرداد ۱۳۸۹ در حالی که فقط ۱۵ سال سن داشت دستگیر و در ۲ اگوست ۲۰۲۱ (۱۱ مرداد ۱۴۰۰) در زندان دیزل‌آبادِ استان کرمانشاه به دار آویخته شد. حکم اعدام سجاد سنجری به دلیل قتل مردی صادر شد که به گفته سجاد سنجری در زمان وقوع قتل قصد تجاوز به او را داشته است.[۳۴]

حکومت ایران در نقض آشکار تعهدات بین‌المللی خود همچنان به اعدام افرادی که در زمان وقوع جرم زیر ۱۸ سال سن داشته‌اند، ادامه داد. طبق قوانین ایران، در موارد قتل و برخی جرائم دیگر، با پسران بالای ۱۵ سال قمری و دختران بالای ۹ سال قمری همانند افراد بزرگسال برخورد می‌شود و بنابراین مجازات مرگ مشمول آن‌ها نیز می‌شود. در حالی که قوانین بین‌المللی استفاده از مجازات اعدام را برای افرادی که در زمان ارتکاب جرم کمتر از ۱۸ سال

---

[۳۲] عفو بین‌الملل، *Iran: Further Information: Iranian Kurdish Man at Risk of Execution: Heidar Ghorbani* (شناسه: MDE 13/4697/2021)، ۱۰ سپتامبر ۲۰۲۱، amnesty.org/en/documents/mde13/4697/2021/en/، برای قاعده بین‌المللی، به عنوان مثال رجوع کنید به *Safeguards Guaranteeing Protection of the Rights of Those Facing the Death Penalty*، مصوب ۵۰/۱۹۸۴ شورای اقتصادی و اجتماعی در ۲۵ مه ۱۹۸۴؛ کمیته حقوق بشر، نظر عمومی ۳۶ (۲۰۱۸)، ماده ۶ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی در مورد حق حیات، ۳۰ اکتبر ۲۰۱۸، سند سازمان ملل متحد CCPR/C/GC/36، بند ۳۵.

[۳۳] به عنوان مثال رجوع کنید به عفو بین‌الملل، *Iran: Four Ahwazi Arab Men Secretly Executed* (شناسه: MDE 13/3864/2021)، ۱۸ مارس ۲۰۲۱، amnesty.org/en/documents/mde13/3864/2021/en/؛ عفو بین‌الملل، *Iranian Kurdish Man at Risk of Execution: Heidar Ghorbani* (شناسه: MDE 13/4697/2021)، ۱۰ سپتامبر ۲۰۲۱، amnesty.org/en/documents/mde13/4697/2021/en/

[۳۴] عفو بین‌الملل، «Iran: Secret execution of young man arrested at 15 a cruel assault on child rights »، ۴ اوت ۲۰۲۱، amnesty.org/en/latest/news/2021/08/iran-secret-execution-of-young-man-arrested-at-15-a-cruel-assault-on-child-rights/

داشته‌اند مطلقا ممنوع کرده است، ماده ۹۱ قانون مجازات اسلامی اصل را بر صدور مجازات اعدام برای پسران بالای ۱۵ سال قمری و دختران بالای ۹ سال قمری گذاشته است و تنها به قضات اجازه می‌دهد که اگر در «رشد و کمال عقلی» نوجوان تردید دارند، مجازات اعدام را با مجازاتی دیگر جایگزین کنند.

آرمان عبدالعالی در سن ۲۵ سالگی، به دلیل جرمی که وی در زمان وقوعش کودک بود، در ۳ آذرماه ۱۴۰۰ اعدام شد. او که در سن ۱۷ سالگی دستگیر شده بود به قاضی شعبه چهارم دادگاه کیفری یک استان تهران گفته بود که تحت شکنجه، از جمله با نگهداری طولانی‌مدت در سلول انفرادی و ضرب و شتم، به قتل دوست دخترش «اعتراف» کرده است. دادگاه، به جای دستور تحقیقات مستقل و مؤثر، «اعترافات» اخذشده تحت شکنجه را به عنوان ادله و مدرک پذیرفت و در رأی خود، اقاریر وی را «صریح» خواند. مقامات ایرانی در عملی شکنجه‌آمیز برای آرمان عبدالعالی و خانواده‌اش، مکررا دست به تغییر تاریخ اعدام او زدند که پنج بار آخر در کمتر از ۶ هفته بین ۲۱ مهر تا ۳۰ آبان ۱۴۰۰ انجام شد. مقامات در هر نوبت، آرمان عبدالعالی را قبل از اجرای اعدام به سلول انفرادی منتقل کردند و بعد از به تعویق افتادن اجرا، او را دوباره به بند عمومی زندان بازگرداندند. بر اساس اطلاعات عفو بین‌الملل، در تعدادی از این دفعات، به او حق «دیدار آخر» با خانواده‌اش داده شد، اما زمانی که او نهایتا در زندان رجایی‌شهر کرج اعدام شد، برنامه اعدام به خانواده یا وکلیش اطلاع داده نشد و وی از فرصت دیدار آخر با خانواده محروم شد.[۳۵]

۳.۲.۵ عراق

تعداد اعدام‌های ثبت شده در عراق از ۴۵ مورد در سال ۲۰۲۰ به ۱۷ مورد در سال ۲۰۲۱ تنزل پیدا کرده است. با این حال، هیچ بیانیه علنی‌یی مبنی بر تغییر در سیاست یا قانون منتشر نشده و کاهش مشاهده شده ممکن است بیش‌تر نتیجه آشفتگی سیاسی باشد که دولت عراق در طی سال درگیر آن بوده و روند تأیید اجرای احکام اعدام را کند کرده است. بر اساس قانون اساسی عراق، اجرای احکام اعدام نیاز به تائید رئیس‌جمهور دارد.[۳۶]

در مقابل، تعداد افرادی که محکوم به اعدام شدند به حداقل ۹۱ نفر افزایش یافت، یعنی بیش از سه برابر سال ۲۰۲۰ (حداقل ۲۷ نفر)، که احتمالا نتیجه بازگشایی دادگاه‌ها و بازگشت به فعالیت کامل پس از سکون و فاصله ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ بوده است.

بر اساس اطلاعات ثبت شده توسط عفو بین‌الملل، عراق همچنان بیش‌ترین تعداد افراد زیر حکم اعدام را دارد که بر اساس بیانیه‌های رسمی دولت به حداقل ۸۰۰۰ نفر رسیده است. این تعداد ممکن است حتی بیشتر از این هم باشد: گزارشی که در ماه اوت توسط هئیت مساعدت سازمان ملل برای عراق منتشر شد، به نامه‌ای از وزارت دادگستری این کشور اشاره کرد که براساس آن در نوامبر ۲۰۲۰، در بازادشت‌گاه‌ها و زندان‌های تحت نظارت این وزارت، «۱۱۵۹۵

---

[۳۵] عفو بین‌الملل، *Execution of Tortured Youth Highlights Cruelty of Iran's Qesas System* (شناسه: MDE 13/5049/2021)، ۲۶ نوامبر ۲۰۲۱، amnesty.org/en/documents/mde13/5049/2021/en/

[۳۶] قانون اساسی عراق، ۲۰۰۵، ماده ۷۳ (۸).

فرد محکوم به مرگ نگهداری می‌شده‌اند.»[۳۷]

دولت اقلیم کردستان به عفو بین‌الملل اعلام کرد که در طول سال ۲۰۲۱ هیچ اعدامی در این منطقه انجام نشده است. ۳۷ نفر به اعدام محکوم شدند و حکم اعدام شش نفر دیگر توسط دادگاه استیناف کردستان به حبس ابد تقلیل پیدا کرد.[۳۸]

۳.۲.۶ اردن

در حالی که هیچ موردی از اعدام در **اردن** ثبت نشده است، تعداد احکام اعدام صادرشده به شدت افزایش یافته و از ۲ مورد در سال ۲۰۲۰ به ۱۱ مورد در سال ۲۰۲۱ رسیده است. این افزایش عمدتا به دلیل یک پرونده مشخص است که طی آن در ۱۷ مارس، شش مرد (یک نفر به طور غیابی) به اعدام محکوم شدند.[۳۹]

۳.۲.۷ لبنان

لبنان از سال ۲۰۰۴ تاکنون دست به هیچ اعدامی نزده است، اما تعداد احکام اعدام صادره در آن در سال ۲۰۲۱ به طور چشمگیری افزایش یافت. تعداد احکام اعدام که در سال ۲۰۲۰ به ۲ مورد رسیده بود، در سال ۲۰۲۱ به حداقل ۱۲ مورد رسید. در ۵ اکتبر، دادگاه نظامی دائمی این کشور چهار مرد منسوب به گروه مسلح جبهه النصره مستقر در سوریه را به دلیل حمله به سربازان لبنانی و سوری در عرسالِ لبنان در سال ۲۰۱۴ که منجر به کشته‌شدن چند سرباز از هر دو ارتش شد به اعدام محکوم کرد.[۴۰]

۳.۲.۷ لیبی

طبق گزارش رسانه‌ها، در ۲۷ مه، دادگاه عالی لیبی حکم محکومیت و مجازات اعدام سیف‌الاسلام القذافی و ۸ نفر دیگر را به دلیل نگرانی‌هایی که در مورد منصفانه بودن روند محاکمه دادرسی وجود داشت لغو کرده و دستور محاکمه مجدد صادر کرد.[۴۱]

۳.۲.۸ مراکش

در ۱۴ ژانویه، دادگاه تجدیدنظر در کازابلانکای مراکش، یک حکم اعدام را به ۲۵ سال زندان تقلیل داد. این حکم

---

[۳۷] هیئت مساعدت سازمان ملل متحد برای عراق، « *Human Rights in the Administration of Justice in Iraq: Legal Conditions and Procedural Safeguards to Prevent Torture and Ill-treatment*»، اوت ۲۰۲۱، iraq.un.org/en/138504-human-rights-administration-justice-iraq-legal-conditions-and-procedural-safeguards-prevent، بند ۶.

[۳۸] ایمیل از هماهنگ‌کننده حمایت بین‌المللی دولت منطقه‌ای کردستان به دفتر منطقه‌ای خاورمیانه و شمال آفریقای عفو بین‌الملل، ۲۵ ژانویه ۲۰۲۲.

[۳۹] اردن تایمز، «Six get death sentence in Zarqa revenge attack case »، ۱۳ مارس ۲۰۲۱، jordantimes.com/news/local/six-get-death-sentence-zarqa-revenge-attack-case. دادگاه امنیتی دولتی طبق قانون شماره ۱۷ سال ۱۹۵۹ برای رسیدگی به پرونده‌های امنیتی ایجاد شده است.

[۴۰] المانیتور، «Lebanese court sentences Syrian fighters to death »، ۵ اکتبر ۲۰۲۱، al-monitor.com/originals/2021/10/lebanese-court-sentences-syrian-fighters-death#ixzz7J20ft300

[۴۱] الشرق الاوسط، « محکمۀ لیبیۀ تعید النظر فی حکم بإعدام سیف القذافی»، ۲۸ مه ۲۰۲۱، https://bit.ly/3NuQaCj

اعدام در اکتبر ۲۰۲۰ برای اقدام ناموفق به قتل و جرایم مرتبط با تروریسم صادر شده بود و در مرحله تجدیدنظر، از شدت مجازات کاهش داده شد.[٤٢]

۳.۲.۹ عمان

در ماه ژوئن، در پایان «بررسی دوره‌ای جهانی» در شورای حقوق بشر سازمان ملل، دولت عمان به توصیه‌های سایر کشورها برای کاهش همه احکام اعدام و لغو دائمی مجازات اعدام اشاره کرد، اما آن‌ها را نپذیرفت.[٤٣]

۳.۲.۱۰ فلسطین

در فلسطین هیچ اعدامی صورت نگرفت، اما یک رویکرد قضایی دوپاره در قبال مجازات اعدام ادامه یافت. دادگاه‌های فلسطینی در کرانه باختری هیچ حکم اعدامی صادر نکردند، اما دادگاه‌هایی که توسط دولت بالفعل حماس در نوار غزه اداره می‌شوند علیه حداقل ۲۱ نفر احکام اعدام صادر کردند که چهار مورد افزایش نسبت به سال ۲۰۲۰ را نشان می‌دهد. مطابق قانون کیفری انقلابی، اکثریت قریب به اتفاق احکام اعدام از سوی دادگاه‌های نظامی و از جمله علیه افراد غیرنظامی و برای جرایم غیرنظامی و غیرامنیتی صادر شدند.[٤٤]

بنا بر گزارش‌ها، بین ۱۷ اکتبر و ۱ نوامبر، دادگاه نظامی دائمی حماس در غزه سه فرد غیرنظامی را به اعدام محکوم کرد. دو نفر از آن‌ها به دلیل «ارتباط با نهادهای متخاصم» و بر اساس قانون کیفری انقلابی ۱۹۷۹ محکوم شدند. نفر سوم به اتهام قاچاق مواد ممنوعه بر اساس قانون مواد مخدر و مواد روانگردان مصوب سال ۲۰۱۳ به اعدام محکوم شد.[٤٥]

۳.۲.۱۱ قطر

در قطر، عفو بین‌الملل از زمان اعدام یک مرد در سال ۲۰۲۰، هیچ مورد اعدام تازه‌ای ثبت نکرده است.

۳.۲.۱۲ عربستان سعودی

میزان اعدام‌های ثبت شده در عربستان سعودی به شدت بالا رفت و در افزایشی ۱۴۰ درصدی از ۲۷ مورد به ۶۵ مورد رسید. اکثریت قریب‌به‌اتفاق این اعدام‌ها، یعنی ۵۲ مورد، برای قتل و گاه ترکیبی از قتل و دیگر جرایم بوده است. مجازات اعدام در ۴۵ مورد از این پرونده‌ها بر اساس قانون قصاص به اجرا گذاشته شد. ۹ نفر دیگر به دلیل جرایم

---

[٤٢] لورینت-له‌ژور، «Peine réduite pour un condamné à mort extradé du Danemark »، ۱۴ ژانویه ۲۰۲۱، lorientlejour.com/article/1248209/peine-reduite-pour-un-condamne-a-mort-extrade-du-danemark.html

[٤٣] شورای حقوق بشر، گزارش گروه کاری در مورد بررسی دوره‌ای جهانی: عمان، الحاقیه، ۲۳ ژوئن ۲۰۲۱، سند سازمان ملل متحد. A/HRC/47/11/Add.1، پاراگراف ۱۱، ۷۳.

[٤٤] قانون انقلابی سازمان آزادی‌بخش فلسطین، ۱۹۷۹.

[٤٥] مرکز رسانه‌ای حقوق بشر و دموکراسیِ شمس، « Three death sentences in one day: two charged with espionage, and one charged with drug dealing»، ۱۰ نوامبر ۲۰۲۱، shams-pal.org/eng/?p=3419؛ الوطن، « غزة: 'القضاء العسكری' تُصدر أحكاماً»، ۹ نوامبر ۲۰۲۱، alwatanvoice.com/arabic/news/2021/11/09/1442724.html#ixzz7LFh6I4vA

مرتبط با تروریسم اعدام شدند که بیشتر آن‌ها شامل قتل، خشونت یا توطئه برای ارتکاب این جرایم بود. ۱۸ تن از اعدام‌شدگان از اتباع خارجی بودند و یکی از آن‌ها زن بود.

در ۱۸ ژانویه، کمیسیون حقوق بشر عربستان سعودی در بیانیه‌ای رسمی گفت که احکام اعدام برای جرایم مرتبط با مواد مخدر در سال ۲۰۲۰ به حالت تعلیق در آمد.[46] تا پایان سال مقامات سعودی هیچ گام رسمی برای اصلاح قانون کنترل مواد مخدر برنداشتند و روشن نیز نساختند که دستور تعلیق اعدام‌ها به چه صورت اجرایی خواهد شد. با این حال، هیچ مورد اعدام مرتبط با مواد مخدر در سال ۲۰۲۱ در این کشور ثبت نشده است.

در ماه فوریه، دادگاه کیفری تخصصی حکم اعدام علی النمر، عبدالله الظاهر و داوود المرحون، سه مرد جوانی که در کودکی دستگیر شده بودند را به ۱۰ سال زندان تبدیل کرد و میزانی که آن‌ها تا آن زمان در زندان گذرانده بودند از حکم‌شان کسر شد.[47] صدور حکم مجدد به دنبال دستور دادستان عمومی در اوت ۲۰۲۰ برای بررسی احکام اعدام این سه مرد صورت گرفت. علی النمر و عبدالله الزاهر به ترتیب در ماه‌های اکتبر و نوامبر پس از اتمام دوره حبس آزاد شدند.

در پاسخ به درخواست عفو بین‌الملل، کمیسیون حقوق بشر این کشور به این سازمان اطلاع داد که ۶۰ نفر در طول سال اعدام شده‌اند.[48] با این حال، اعدام ۶۵ نفر توسط خبرگزاری رسمی عربستان سعودی به نقل از بیانیه وزارت مربوطه گزارش شده است که در آن نام هر یک از افراد اعدام شده، جنایتی که برای آن محکوم شده‌اند و مراحل قضایی منجر به صدور و اجرای حکم اعدام آمده است.[49]

کمیسیون حقوق بشر عربستان سعودی در پاسخ خود به عفو بین‌الملل همچنین اعلام کرد که این کشور دیگر برای «جرایم ارتکابی توسط افراد زیر سن قانونی» مجازات اعدام را اعمال نمی‌کند و تمام مجازات‌های از این دست را به مجازات‌های غیر از اعدام تبدیل کرده است.

این کمیسیون همچنین از «تلاشی شکل‌گرفته در طی چند سال گذشته برای محدودکردن مجازات اعدام به جدی‌ترین جرایم» خبر داد و افزود که هر حکم اعدام «باید الزاما در دادگاه استیناف مورد تجدید نظر و سپس در دیوان عالی کشور مورد بررسی قرار گیرد.» بیش‌تر بیانیه‌های مطبوعاتی نقل شده توسط خبرگزاری عربستان سعودی چنین

---

[46] اچ آر سی اینترنشنال (حساب رسمی توییتر کمیسیون حقوق بشر عربستان سعودی)، پست توییتر، ۱۸ ژانویه ۲۰۲۱، twitter.com/HRCSaudi_EN/status/1351087958565281793: «عربستان #سعودی به شدت اعمال مجازات اعدام را در سال ۲۰۲۰ کاهش می‌دهد.»

[47] عفو بین‌الملل، « Saudi Arabia: Withdrawal of death sentences for three Shi'a activists arrested as teenagers a welcome move»، ۸ فوریه ۲۰۲۱، amnesty.org/en/latest/news/2021/02/saudi-arabia-withdrawal-of-death-sentences-for-three-shia-activists-arrested-as-teenagers-a-welcome-move/

[48] کمیسیون حقوق بشر عربستان سعودی، «Capital Punishment in KSA: 2021 Overview»، ارسال شده به عفو بین‌الملل در ۳۱ ژانویه ۲۰۲۲.

[49] به عنوان نمونه رجوع کنید به خبرگزاری سعودی، «تنفیذ حکم القتل حداً فی جانیین بمکة المکرمة»، ۲۱ ژانویه ۲۰۲۱، spa.gov.sa/viewstory.php?lang=ar&newsid=2179327؛ «تنفیذ حکم القتل تعزیراً بأحد الجناة فی الدمام»، ۱۵ ژوئن ۲۰۲۱، spa.gov.sa/viewstory.php?lang=ar&newsid=2240929

رویه‌ای را توصیف می‌کنند، با این حال در یکی از بیانیه‌های همین خبرگزاری درباره اعدام سه سرباز رده‌پایین در ۱۰ آوریل در «پایگاه‌های جنوبی»، فقط به صدور رأی محکومیت از سوی یک «دادگاه تخصصی» برای «خیانت» و حمایت از یک «دشمن» اشاره شده است و هیچ نامی از مراجع قضایی بالاتر نیامده است. این نمونه منجر به این نگرانی شده که دادگاه‌های نظامی در عربستان سعودی مجازات اعدام را بدون تضمین حق تجدیدنظرخواهی یا سایر ضمانت‌هایی که توسط کمیسیون حقوق بشر توصیف شده، اعمال می‌کنند.[۵۰]

علاوه بر این، عفو بین‌الملل محاکمه‌هایی به‌شدت ناعادلانه که به صدور و اجرای حکم اعدام انجامیده‌اند را مستند کرده، از جمله شکنجه متهمان به منظور اخذ «اعتراف»، نگه‌داشتن طولانی مدت آن‌ها در سلول‌های انفرادی و محروم‌ساختن آن‌ها از دسترسی به وکیل و مشاوره حقوقی. در ۱۵ ژوئن، مقامات، مصطفی الدرویش، یک مرد جوان سعودی از اقلیت شیعه را به اتهام شرکت در تظاهرات خشونت‌آمیز ضددولتی اعدام کردند.[۵۱]

در ۱۰ نوامبر، دادگاه عالی، محکومیت عبدالله الحویتی، مرد جوانی که توسط دادگاه جنایی تبوک در اکتبر ۲۰۱۹ به همراه پنج نفر دیگر به اتهام قتل یک مأمور پلیس در جریان یک سرقت مسلحانه در سال ۲۰۱۷ به اعدام محکوم شده بود و در زمان ارتکاب جرم فقط ۱۴ سال داشت را لغو کرد.[۵۲] همه متهمان اظهار داشته‌اند که برای «اعتراف» دادن مورد شکنجه قرار گرفته‌اند. طبق اسناد دادگاه، بازجویی از عبدالله الحویتی بدون حضور والدین و یا وکیلش صورت گرفته است و در مرحله‌ی بازجویی، او به مدت چهار ماه در سلول انفرادی بازداشت بوده است. او در این مدت به جای نگهداری در مرکز مخصوص نوجوانان در دارالملاحضه، در واحد تحقیقات جنایی تبوک در بازداشت به سرمی‌برده است. به گزارش دیده‌بان حقوق بشر، عبدالله الحویتی اظهار داشته است که بازجویان پلیس «او را هر بار برای ساعت‌ها وادار به ایستادن می‌کردند، کتک و سیلی می‌زدند، با کابل برق کف پاها و قسمت‌های دیگر بدنش را شلاق می‌زدند تا جایی که بیهوش می‌شد. آن‌ها همچنین او را وادار می‌کردند پاهای برادرش را در حینی که مأموران به او شلاق می‌زدند نگه دارد و به دروغ به او گفته بودند که مادر و خواهرانش نیز در بازداشت هستند و آن‌ها تنها با اعتراف او آزاد خواهند شد.[۵۳] او اکنون در آستانه محاکمه مجدد است که ممکن است به یک حکم اعدام دیگر منجر شود. یک فرمان سلطنتی صادر شده در سال ۲۰۲۰ از پایان استفاده از مجازات اعدام علیه افرادی که در زمان ارتکاب جرم زیر ۱۸ سال دارند خبر داد. با این حال، این فرمان سلطنتی شامل پرونده‌های مرتبط با قانون ضدتروریسم عربستان سعودی، قانون مجازات جرایم تروریسم و تامین مالی فعالیت‌های تروریستی (۲۰۱۷) و به طور کلی‌تر جرایم

---

[۵۰] خبرگزاری سعودی، «وزارة الدفاع: تنفيذ حكم القتل بحق ثلاثة جنود من منسوبي وزارة الدفاع لارتكابهم جريمة الخيانة العظمى»، ۱۰ آوریل ۲۰۲۱، spa.gov.sa/viewstory.php?lang=ar&newsid=2213213

[۵۱] عفو بین‌الملل، «Saudi Arabia: Halt imminent execution of young man »، ۱۵ ژوئن ۲۰۲۱، amnesty.org/en/latest/news/2021/06/saudi-arabia-halt-imminent-execution-of-young-man/

[۵۲] رویترز، «Saudi court overturns death sentence for man convicted as minor; retrial to follow»، نوامبر ۲۰۲۱، reuters.com/world/middle-east/saudi-court-overturns-death-sentence-man-convicted-minor-retrial-follow-2021-11-11/

[۵۳] دیده‌بان حقوق بشر، «Saudi man arrested as juvenile could face execution despite reforms »، ۱ آوریل ۲۰۲۱، reuters.com/world/saudi-man-arrested-juvenile-could-face-execution-despite-reforms-human-rights-2021-04-01

«حد» (آنهایی که مجازات‌های ثابت و شدید شرعی دارند) و جرایم مستوجب قصاص، نمی‌شود.[۵۴]

۳.۲.۱۳ سوریه

درهای سوریه تقریبا به طور کامل به روی سازمان‌های ناظر حقوق بشری و ناظران مستقل بسته است و این شامل نظارت بر میزان استفاده از مجازات اعدام در آن کشور هم می‌شود. به علاوه رسانه‌ها در سوریه تحت کنترل شدید دولت قرار دارند. عفو بین‌الملل عمیقا نگران است که مجازات اعدام در پی محاکمه‌های ناعادلانه همچنان به طور گسترده توسط مقامات سوری استفاده می‌شود. در ۲۱ اکتبر، ۲۴ فرد که هویت‌شان روشن نیست به صورت دسته جمعی اعدام شدند. به گفته‌ی وزارت دادگستری، آن‌ها به دلیل ایجاد آتش‌سوزی عمدی در مناطق جنگلی در سال ۲۰۲۰– اقدامی که این وزارتخانه آن را «حمله تروریستی» توصیف کرده – به اعدام محکوم شده بودند.[۵۵]

۳.۲.۱۴ تونس

در ماه اکتبر، ۲۶ سازمان در **تونس**، از جمله «ائتلاف تونس علیه مجازات اعدام» (CTCPM)، توجه همگانی را به تأثیر ویژه مجازات اعدام بر زنان آن کشور جلب کردند. آنها این نکته را برشمرده و محکوم کردند که زنان ۶ درصد از محکومان به اعدام در تونس را تشکیل می‌دهند، در حالی که جرائم آنها بیشتر در جریان دفاع از خود در مقابل آزار خانگی و خشونت جنسی صورت گرفته است و آنها عموما بیشتر از مردان در محاکمه‌های ناعادلانه مورد محاکمه قرار می‌گیرند. CTCPM و دیگر سازمان‌های تونس از مقامات خواستند تا برای لغو مجازات اعدام دست به اقداماتی مشخصی بزنند.[۵۶]

۳.۲.۱۵ امارات متحده عربی

امارات متحده عربی به مدت سه سال (از آغاز سال ۲۰۱۸ تا پایان سال ۲۰۲۰) هیچ مورد اعدام ثبت شده‌ای نداشت، اما در سال ۲۰۲۱، با اعدام یک مرد، دوباره این عمل را از سرگرفت. تعداد احکام اعدام صادره نیز در مقایسه با حداقل چهار مورد در سال ۲۰۲۰، به حداقل ۹ مورد افزایش یافت.

۳.۲.۱۶ یمن

تمام ۱۴ اعدام ثبت شده در یمن توسط مقامات بالفعل حوثی انجام شده که علاوه بر این برای حداقل ۱۱۳ نفر دیگر

---

[۵۴] عفو بین‌الملل، «Saudi Arabia: Death penalty reform for minors falls short, and total abolition must now follow»، ۲۷ آوریل ۲۰۲۰، amnesty.org/en/latest/news/2020/04/saudi-arabia-abolition-of-juvenile-death-penalty/

[۵۵] عفو بین‌الملل، «Syria: Chilling execution spree with 24 people put to death over last year's wildfires»، ۲۲ اکتبر ۲۰۲۱، amnesty.org/en/latest/news/2021/10/syria-chilling-execution-spree-with-24-people-put-to-death-over-last-years-wildfires/

[۵۶] این بیانیه در صفحه فیس‌بوک «ائتلاف تونس علیه مجازات اعدام» موجود است:

facebook.com/CTCPM-Coalition-Tunisienne-Contre-la-Peine-de-Mort-556164981218843

نیز حکم اعدام صادر کرده‌اند. دولت رسمی و به طور بین‌المللی به رسمیت‌شناخته‌شده یمن حداقل ۱۸۵ نفر را به اعدام محکوم کردند. مقامات بالفعل حوثی و مقامات دولت رسمی، اکثر احکام اعدام را در غیاب متهمان صادر کردند.

خبرگزاری صبا وابسته به مقامات بالفعل حوثی اعلام کرد که در ۱۰ ژانویه یک دادگاه نظامی منطقه مرکزی تحت کنترل حوثی‌ها، ۷۵ فرمانده ارشد نیروهای نظامی یمن را به صورت غیابی به اتهام خیانت به اعدام محکوم کرد.[۵۷] یک دادگاه نظامی وابسته به دولت رسمی یمن در منطقه مأرب هم در ۲۵ اوت، ۱۷۳ یمنی که همگی از اعضای اصلی گروه مسلح حوثی هستند و یک تبعه ایرانی که سفیر ایران نزد دولت خودمختار حوثی‌ها بوده است را به صورت غیابی به اعدام محکوم کرد.[۵۸]

در ۱۸ سپتامبر، ۹ مرد در میدان تحریر صنعا در ملاءعام و در مقابل چشم صدها شاهد حاضر در صحنه تیرباران شدند. آنها از سوی دادگاه جنایی تخصصی (SCC) که توسط حوثی‌ها اداره می‌شود، به اعدام محکوم شده بودند. اتهام آن‌ها خیانت از طریق مشارکت در قتل یک رهبر ارشد حوثی در جریان یک حمله هوایی ائتلاف تحت رهبری عربستان سعودی در سال ۲۰۱۸ بود. تصاویر این ۹ نفر، چه قبل از اعدام و چه بلافاصله پس از آن، به طور گسترده در رسانه‌ها منتشر شد.[۵۹] در میان اعدام‌شدگان جوانی بود که در زمان وقوع جرمی که به وی نسبت داده شده بود فقط ۱۷ سال داشت.[۶۰] عفو بین‌الملل نقض جدی حقوق مرتبط با دادرسی عادلانه، از جمله محروم کردن وکلا از دسترسی به اطلاعات، محاکمه متهمان به صورت غیابی و بدون اطلاع خودشان و استناد به «اعترافات» به دست‌آمده زیر شکنجه را در پرونده‌های دادگاه جنایی تخصصی (SCC) مستند کرده است. چنین نمونه‌هایی از نقض اصول دادرسی منصفانه از جمله در پرونده‌هایی صورت گرفته است که منتهی به صدور حکم اعدام شده است. [۶۱]

در ۱۴ اوت، دادگاه عالی حوثی‌ها مجازات اعدام اسماء العمیسی را لغو کرد و دستور داد که این پرونده مورد بررسی دوباره قرار بگیرد.[۶۲] مقامات حوثی، العمیسی را در یک ایست بازرسی در اکتبر ۲۰۱۶ دستگیر کرده و بعدا او را به خیانت متهم کردند. او و پدرش سپس مورد ناپدیدسازی قهری و شکنجه – از جمله ضرب و شتم و تحقیر شدید – قرار گرفتند. او پس از یک محاکمه به شدت ناعادلانه توسط دادگاه ویژه تجدیدنظر جنایی، به اعدام محکوم شد. وی

---

[۵۷] آناتول، «الیمن.. حکم حوثی بإعدام ۷۵ قائدا بالقوات الحکومیة»، ۱۰ ژانویه ۲۰۲۱، aa.com.tr/ar/الدول-العربیة/الیمن-حکم-حوثی-بإعدام-۷۵-قائدا-بالقوات-الحکومیة/۲۱۰۵۲۵۰ #

[۵۸] عرب نیوز، «Yemeni court sentences Houthi leader, 173 others to death as fighting rages »، ۲۶ اوت ۲۰۲۱، arabnews.com/node/1917446/middle-east

[۵۹] بی‌بی‌سی عربی، « الحرب فی الیمن: المجتمع الدولی یدین إعدام الحوثیین تسعة أشخاص»، ۲۰ سپتامبر ۲۰۲۱، bbc.com/arabic/middleeast-58633535؛ ای‌بی‌سی نیوز، «Yemen Houthi rebels execute 9 over senior official’s killing »، ۱۶ سپتامبر ۲۰۲۱، abcnews.go.com/International/wireStory/yemens-houthis-execute-senior-officials-killing-80094133#

[۶۰] مصراوی، «’عبد العزیز الأسود‘.. ماذا نعرف عن القاصر الذی أعدمته الحوثی وآخر کلماته؟»، ۱۸ سپتامبر ۲۰۲۱، masrawy.com/news/news_publicaffairs/details/2021/9/18/2091789/

[۶۱] عفو بین‌الملل، *Released and Exiled: Torture, Unfair Trials and Forcible Exile of Yemenis Under Huthi Rule* (شناسه: MDE 31/3907/2021)، مه ۲۰۲۰. amnesty.org/en/wp-content/uploads/2021/05/MDE3139072021ENGLISH.pdf

[۶۲] البوابه نیوز، «Trial of kidnapped Yemeni model postponed due to absent judge »، ۱۶ اوت ۲۰۲۱، albawaba.com/news/trial-kidnapped-yemeni-model-postponed-due-absent-judge-1442698. عنوان مقاله به پروندهٔ دیگری اشاره دارد.

از دسترسی به وکیل در جریان محاکمه محروم شد.[۶۳]

[۶۳] عفو بین‌الملل، «Young Yemeni woman on death row suffers the wrath of the Huthis' 'psychological war' on opponents »، ۱۳ آوریل ۲۰۱۸، amnesty.org/en/latest/news/2018/04/young-yemeni-woman-on-death-row-suffers-the-wrath-of-the-huthis-psychological-war-on-opponents/

پیوست ۱ – اعدام‌ها و احکام مرگ ثبت‌شده در سال ۲۰۲۱

این گزارش تنها کاربرد قضایی مجازات اعدام را پوشش می‌دهد و موارد اعدام‌های فراقضایی را در برنمی‌گیرد. عفو بین‌الملل فقط ارقامی را گزارش می‌کند که بتواند آن‌ها را تا حد معقول مورد تأیید قرار دهد و ارقام واقعی برای برخی کشورها به‌طرز قابل‌توجهی بالاتر از آمار منعکس‌شده در این‌جاست. برخی کشورها عمدا در مورد پرونده‌های اعدام پنهان‌کاری می‌کنند و باقی کشورها اطلاعات مرتبط با اجرا و صدور احکام اعدام را یا به طور منظم نگهداری نکرده و یا آن‌ها را در دسترس قرار نمی‌دهند.

علامت + نشان می‌دهد که رقم ثبت شده حداقلی است و تعداد واقعی اعدام‌ها از نظر عفو بین‌الملل بیشتر است. علامت + بدون ذکر عددی کنار آن بدین معناست که عفو بین‌الملل اطمینان دارد که بیش از یک اعدام در کشور مربوطه صورت گرفته اما ارائه یک رقم دقیق یا حداقلی غیرممکن بوده است.

اعدام‌های ثبت‌شده در سال ۲۰۲۱

ردیف	کشور	تعداد اعدام‌ها	ردیف	کشور	تعداد اعدام‌ها	ردیف	کشور	تعداد اعدام‌ها
۱	چین	هزاران	۷	عراق	+۱۷	۱۳	ژاپن	۳
۲	ایران	+۳۱۴	۸	یمن	+۱۴	۱۴	بلاروس	+۱
۳	مصر	+۸۳	۹	ایالات متحده آمریکا	۱۱	۱۵	امارات	+۱
۴	عربستان سعودی	۶۵	۱۰	سودان جنوبی	+۹	۱۶	کره شمالی	+
۵	سوریه	+۲۴	۱۱	بنگلادش	۵	۱۷	عمان	+
۶	سومالی	+۲۱	۱۲	بوتسوانا	۳	۱۸	ویتنام	+

احکام مرگ ثبت‌شده در سال ۲۰۲۱

ردیف	کشور	احکام اعدام	ردیف	کشور	احکام اعدام	ردیف	کشور	احکام اعدام	ردیف	کشور	احکام اعدام
۱	چین	هزاران	۱۵	سومالی	+۲۷	۲۹	عربستان صعودی	+۸	۴۳	تایوان	۲
۲	مصر	+۳۵۶	۱۶	سیرالئون	۲۳	۳۰	سریلانکا	+۸	۴۴	بلاروس	۱
۳	یمن	+۲۹۸	۱۷	فلطسین (حکومت)	+۲۱	۳۱	سودان	+۷	۴۵	مالدیو	۱
۴	بنگلادش	+۱۸۱	۱۸	ایالات متحده آمریکا	۱۸	۳۲	غنا	۷	۴۶	مراکش/صحرای غربی	۱
۵	هند	۱۴۴	۱۹	مالزی	+۱۴	۳۳	بوتسوانا	۶	۴۷	زیمباوه	۱
۶	پاکستان	+۱۲۹	۲۰	کنیا	۱۴	۳۴	کویت	+۵	۴۸	ایتیوپی	+
۷	ویتنام	+۱۱۹	۲۱	لبنان	+۱۲	۳۵	کامرون	+۴	۴۹	ایران	+
۸	اندونزی	+۱۱۴	۲۲	مالاوی	+۱۱	۳۶	گویان	۴	۵۰	لیبی	+
۹	عراق	+۹۱	۲۳	اردن	+۱۱	۳۷	تونس	+۳	۵۱	کره شمالی	+
۱۰	میانمار	+۸۶	۲۴	سودان جنوبی	+۱۰	۳۸	گامبیا	۳	۵۲	عمان	+
۱۱	جمهوری دموکراتیک کنگو	+۸۱	۲۵	سنگاپور	۱۰	۳۹	ژاپن	۳	۵۳	قطر	+
۱۲	موریتانی	۶۰	۲۶	امارات	+۹	۴۰	تیرینیداد و توباگو	۳	۵۴	سوریه	+
۱۳	نیجریه	+۵۶	۲۷	زامبیا	+۹	۴۱	افغانستان	+۲	۵۵	تانزانیا	+
۱۴	مالی	۴۸	۲۸	الجزیره	۹	۴۲	اوگاندا	+۲	۵۶	تایلند	+

پیوست ۲ – کشورهای لغوکننده و ابقاکننده مجازات مرگ تا پایان دسامبر 2021

بیش از دو سوم کشورهای جهان تا کنون مجازات اعدام را در قانون لغو یا در عمل متوقف کرده‌اند. تا ۳۱ دسامبر ۲۰۲۱، آمار مربوطه به صورت ذیل می‌باشد:

کشورهایی که مجازات اعدام را برای کلیه جرائم لغو کرده‌اند: ۱۰۸

کشورهایی که مجازات اعدام را برای جرائم عادی لغو کرده‌اند: ۸

کشورهایی که مجازات اعدام را در عمل متوقف کرده‌اند: ۲۸

کل کشورهایی که مجازات اعدام را در قانون لغو یا در عمل متوقف کرده‌اند: ۱۴۴

کشورهای ابقاکننده مجازات اعدام: ۵۵

فهرست کشورهایی که مجازات اعدام را برای کلیه‌ی جرایم لغو کرده‌اند

ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور
۱	آلبانی	۲۸	بوسنی و هرزگوین	۵۵	سوئیس	۸۲	لیختن‌شتاین
۲	اتریش	۲۹	بولیوی	۵۶	سیکلس	۸۳	ماداگاسکار
۳	ارمنستان	۳۰	پاراگوئه	۵۷	صربستان	۸۴	مالتا
۴	ازبکستان	۳۱	پالائو	۵۸	فرانسه	۸۵	مائوریتیوس
۵	اسپانیا	۳۲	پاناما	۵۹	فنلاند	۸۶	مجارستان
۶	استرالیا	۳۳	پرتقال	۶۰	فیجی	۸۷	مغولستان
۷	استونی	۳۴	ترکمنستان	۶۱	فیلیپین	۸۸	مقدونیه شمالی
۸	اسلوواکی	۳۵	ترکیه	۶۲	قبرس	۸۹	مکزیک
۹	اسلوونی	۳۶	توگو	۶۳	قرقیزستان	۹۰	موزامبیک
۱۰	اکوادور	۳۷	توالو	۶۴	کابو وردا	۹۱	مولدووا
۱۱	اوروگوئه	۳۸	تیمور-لسته	۶۵	کاستاریکا	۹۲	موناکو
۱۲	اوکراین	۳۹	جزایر سولومون/سلیمان	۶۶	کامبوج	۹۳	مونته‌نگرو
۱۳	ایتالیا	۴۰	جزایر کوک	۶۷	کانادا	۹۴	میکرونزیا
۱۴	ایرلند	۴۱	جزایر مارشال	۶۸	کروواسی	۹۵	نامیبیا
۱۵	ایسلند	۴۲	جمهوری چک	۶۹	کلمبیا	۹۶	نائورو

۱۶	آذربایجان	۴۳	جمهوری دومینیک	۷۰	کنگو (جمهوری)	۹۷	نپال
۱۷	آرژانتین	۴۴	جیبوتی	۷۱	کوت دوار	۹۸	نروژ
۱۸	آفریقای جنوبی	۴۵	چاد	۷۲	کوزووو	۹۹	نیکاراگوئه
۱۹	آلمان	۴۶	دانمارک	۷۳	کیریباتی	۱۰۰	نیوآ
۲۰	آندورا	۴۷	رواندا	۷۴	گابون	۱۰۱	نیوزلند
۲۱	آنگولا	۴۸	رومانی	۷۵	گرجستان	۱۰۲	هائیتی
۲۲	بریتانیا	۴۹	ساموئا	۷۶	گینه	۱۰۳	هلند
۲۳	بلژیک	۵۰	سان مارینو	۷۷	گینه بیسائو	۱۰۴	هندوراس
۲۴	بلغارستان	۵۱	سائو تومه	۷۸	لاتویا	۱۰۵	واتیکان
۲۵	بنین	۵۲	سنگال	۷۹	لهستان	۱۰۶	وانواتو
۲۶	بوتان	۵۳	سورینامی	۸۰	لوکزامبورگ	۱۰۷	ونزوئلا
۲۷	بوروندی	۵۴	سوئد	۸۱	لیتوانیا	۱۰۸	یونان

فهرست کشورهایی که مجازات اعدام را فقط برای جرایم معمولی لغو کرده‌اند[٦٤]

ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور
۱	اسرائیل	۵	پرو
۲	ال‌سالوادور	۶	شیلی
۳	برزیل	۷	گواتمالا
۴	بورکینافاسو	۸	قزاقستان

فهرست کشورهایی که در عمل مجازات اعدام را متوقف کرده‌اند[۶۵]

ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور
۱	الجزایر	۸	تونس	۱۵	فدراسیون روسیه	۲۲	مالاوی
۲	اریتره	۹	تونگا	۱۶	کامرون	۲۳	مالدیو
۳	اسواتینی (سابق سوازیلند)	۱۰	جمهوری آفریقای مرکزی	۱۷	کره جنوبی	۲۴	مالزی
۴	برونئی دارالسلام	۱۱	زامبیا	۱۸	کنیا	۲۵	مراکش/صحرای غربی
۵	پاپوا گینه نو	۱۲	سریلانکا	۱۹	گرنادا	۲۶	موریتانی
۶	تاجیکستان	۱۳	سیرالئون	۲۰	لائوس	۲۷	میانمار
۷	تانزانیا	۱۴	غنا	۲۱	لیبریا	۲۸	نیجر

[۶۴] در این کشورها هیچ مورد اعدام طی بیش از ده سال گذشته ثبت نشده است. قوانین این کشورها مجازات اعدام را فقط برای جرایم خاصی نظیر جرایم تحت قوانین نظامی یا جرایم ارتکابی تحت شرایط خاص اعمال می‌کنند.

[۶۵] این‌ها کشورهایی هستند که مجازات اعدام را برای جرایم معمولی نظیر قتل حفظ کرده‌اند اما در عمل اعدام را کنار گذاشته‌اند به این نحو که طی ده سال گذشته هیچ حکم اعدامی را اجرا نکرده‌اند و باور می‌رود که سیاست یا شیوه عمل تثبیت‌شده‌ای مبنی بر عدم اجرای اعدام در پیش گرفته‌اند.

فهرست کشورهای ابقاکننده مجازات اعدام

ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور
۱	اتیوپی	۱۵	بنگلادش	۲۹	سنگاپور	۴۳	کویت
۲	اردن	۱۶	بوتسوانا	۳۰	سودان	۴۴	گامبیا
۳	افغانستان	۱۷	پاکستان	۳۱	سودان جنوبی	۴۵	گویانا
۴	امارات متحده عربی	۱۸	تایلند	۳۲	سوریه	۴۶	گینه استوایی
۵	اندونزی	۱۹	تایوان	۳۳	سومالی	۴۷	لبنان
۶	اوگاندا	۲۰	ترینیداد و توباگو	۳۴	عراق	۴۸	لسوتو
۷	ایالات متحده آمریکا	۲۱	جامائیکا	۳۵	عربستان سعودی	۴۹	لیبی
۸	ایران	۲۲	چین	۳۶	عمان	۵۰	مالزی
۹	آنتیگوآ و باربودا	۲۳	دومینیکا	۳۷	فلسطین	۵۱	مصر
۱۰	باربادوس	۲۴	زیمباوه	۳۸	قطر	۵۲	نیجریه
۱۱	باهاماس	۲۵	ژاپن	۳۹	کره شمالی	۵۳	هند
۱۲	بحرین	۲۶	سنت کیتس و نویس	۴۰	کنگو	۵۴	ویتنام
۱۳	بلاروس	۲۷	سنت لوچیا	۴۱	کوبا	۵۵	یمن
۱۴	بلیز	۲۸	سنت وینسنت و گرنادین‌ها	۴۲	کومور		

پیوست ۳ – تصویب معاهدات بین‌المللی تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۲۱

جامعه بین‌المللی چهار معاهده بین‌المللی برای لغو مجازات اعدام تصویب کرده است. یکی از این چهار معاهده مربوط به کل جهان می‌شود و سه معاهده دیگر منطقه‌ای می‌باشند.

آن چه در پی می‌آید، شرحی کوتاه از این چهار معاهده است، به‌علاوه کشورهای عضو این معاهده‌ها و فهرستی از کشورهایی که معاهده‌ها را امضا کرده اما تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۲۱ آن را تصویب نکرده‌اند. کشورها یا از طریق پیوستن به معاهدات و یا از طریق تصویب آن‌ها، به کشورهای عضو بدل می‌شوند. امضای معاهده به‌معنای ابراز تمایل برای عضویت در آن از طریق تصویب آن در تاریخی سپسین است. دولی که عضو معاهدات هستند تحت قانون بین‌الملل موظف می‌شوند مفاد این معاهدات را رعایت کنند و دست به هیچ عملی که موضوع و هدف معاهده امضاشده را زیرپا می‌گذارد، نزنند.

دومین پروتکل اختیاری میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی با هدف لغو مجازات اعدام

«دومین پروتکل اختیاری مربوط به میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی با هدف لغو مجازات اعدام»، که توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد در سال ۱۹۸۹ تصویب شد، دارای دامنه جهانی است. این پروتکل لغو کلی مجازات اعدام را مقرر می‌کند، اما به کشورهای عضو اجازه می دهد که در زمان پیوستن به پروتکل، امکان اعمال مجازات اعدام در زمان جنگ را برای خود محفوظ نگه دارند. هر کشوری که عضو میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی است، می تواند عضو پروتکل مذکور بشود.

ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو
۱	اتریش	۲۴	برزیل	۴۷	سیچلس	۷۰	لیختن‌اشتاین
۲	ارمنستان	۲۵	بلژیک	۴۸	شیلی	۷۱	ماداگاسکار
۳	ازبکستان	۲۶	بلغارستان	۴۹	صربستان	۷۲	مالت
۴	اسپانیا	۲۷	بنین	۵۰	فرانسه	۷۳	مجارستان
۵	استرالیا	۲۸	بوسنی و هرزگوین	۵۱	فلسطین	۷۴	مغولستان
۶	استونی	۲۹	بولیوی	۵۲	فنلاند	۷۵	مقدونیه شمالی
۷	اسلواکی	۳۰	پاراگوئه	۵۳	فیلیپین	۷۶	مکزیک
۸	اسلوونی	۳۱	پاناما	۵۴	قبرس	۷۷	موزامبیک
۹	اکوادور	۳۲	پرتغال	۵۵	قرقیزستان	۷۸	مولداوی
۱۰	ال‌سالوادور	۳۳	ترکمنستان	۵۶	کابو وردو	۷۹	موناکو
۱۱	انگلستان	۳۴	ترکیه	۵۷	کاستاریکا	۸۰	مونته نگرو
۱۲	اوروگوئه	۳۵	توگو	۵۸	کانادا	۸۱	نامیبیا

۱۳	اوکراین	۳۶	تیمور-لست	۵۹	کرواسی	۸۲	نپال
۱۴	ایتالیا	۳۷	جمهوری چک	۶۰	کلمبیا	۸۳	نروژ
۱۵	ایرلند	۳۸	جمهوری دومینیکن	۶۱	گابن	۸۴	نیکاراگوئه
۱۶	ایسلند	۳۹	جیبوتی	۶۲	گامبیا	۸۵	نیوزیلند
۱۷	آذربایجان	۴۰	دانمارک	۶۳	گرجستان	۸۶	هلند
۱۸	آرژانتین	۴۱	رواندا	۶۴	گینه بیسائو	۸۷	هندوراس
۱۹	آفریقای جنوبی	۴۲	رومانی	۶۵	لتونی	۸۸	ونزوئلا
۲۰	آلبانی	۴۳	سان مارینو	۶۶	لهستان	۸۹	یونان
۲۱	آلمان	۴۴	سائوتومه و پرینچیپه	۶۷	لوکزامبورگ		
۲۲	آندورا	۴۵	سوئد	۶۸	لیبریا		
۲۳	آنگولا	۴۶	سوئیس	۶۹	لیتوانی		

قزاقستان این پروتکل را امضا کرده اما آن را تصویب نکرده است.

پروتکل مربوط به کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر برای لغو مجازات اعدام

«پروتکل کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر برای لغو مجازات اعدام»، که توسط مجمع عمومی سازمان کشورهای آمریکایی در سال ۱۹۹۰ تصویب شد، لغو کامل مجازات اعدام را مقرر می‌کند، اما به کشورهای عضو اجازه می دهد که در زمان پیوستن به پروتکل، امکان اعمال مجازات اعدام در زمان جنگ را برای خود محفوظ نگه دارند. هر کشور عضو کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر می‌تواند عضو این پروتکل شود.

ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو
۱	آرژانتین	۸	شیلی
۲	اروگوئه	۹	کاستاریکا
۳	اکوادور	۱۰	مکزیک
۴	برزیل	۱۱	نیکاراگوئه
۵	پاراگوئه	۱۲	هندوراس
۶	پاناما	۱۳	ونزوئلا
۷	جمهوری دومینیکن		

پروتکل شماره ۶ مربوط به کنوانسیون حقوق بشر اروپا برای لغو مجازات اعدام

«پروتکل شماره ۶ مربوط به کنوانسیون (اروپایی) برای حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی (کنوانسیون حقوق بشر اروپا) برای لغو مجازات اعدام»، که توسط شورای اروپا در سال ۱۹۸۳ تصویب شد، لغو مجازات اعدام در زمان صلح را فراهم می‌کند؛ کشورهای عضو ممکن است مجازات اعدام را برای جرایم «در زمان جنگ یا زمان تهدید قریب الوقوع جنگ» حفظ کنند. هر کشور عضو کنوانسیون اروپایی حقوق بشر می‌تواند عضو این پروتکل شود.

ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو

۱	آلبانی	۱۳	آلمان	۲۵	سوئد	۳۷	لیختناشتاین
۲	اتریش	۱۴	آندورا	۲۶	سوئیس	۳۸	مالت
۳	ارمنستان	۱۵	بلژیک	۲۷	صربستان	۳۹	مجارستان
۴	اسپانیا	۱۶	بلغارستان	۲۸	فرانسه	۴۰	مقدونیه شمالی
۵	استونی	۱۷	بوسنی و هرزگوین	۲۹	فنلاند	۴۱	مولداوی
۶	اسلوواکی	۱۸	پرتغال	۳۰	قبرس	۴۲	موناکو
۷	اسلوونی	۱۹	ترکیه	۳۱	کرواسی	۴۳	مونته‌نگرو
۸	انگلستان	۲۰	جمهوری آذربایجان	۳۲	گرجستان	۴۴	نروژ
۹	اوکراین	۲۱	جمهوری چک	۳۳	لتونی	۴۵	هلند
۱۰	ایتالیا	۲۲	دانمارک	۳۴	لهستان	۴۶	یونان
۱۱	ایرلند	۲۳	رومانی	۳۵	لوکزامبورگ		
۱۲	ایسلند	۲۴	سان مارینو	۳۶	لیتوانی		

فدراسیون روسیه این پروتکل را امضا کرده اما آن را تصویب نکرده است.

پروتکل شماره ۱۳ کنوانسیون اروپایی حقوق بشر برای لغو مجازات اعدام در هر شرایطی

«پروتکل شماره ۱۳ کنوانسیون اروپایی حقوق بشر برای لغو مجازات اعدام در هر شرایطی» که توسط شورای اروپا در سال ۲۰۰۲ تصویب شد، لغو مجازات اعدام در هر شرایطی، از جمله در زمان جنگ یا تهدید قریب الوقوع جنگ را مقرر می‌کند. هر کشور عضو کنوانسیون اروپایی حقوق بشر می‌تواند عضو این پروتکل شود.

ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو
۱	آلبانی	۱۲	آلمان	۲۳	سوئد	۳۴	لیتوانی
۲	اتریش	۱۳	آندورا	۲۴	سوئیس	۳۵	لیختن اشتاین
۳	اسپانیا	۱۴	بلژیک	۲۵	صربستان	۳۶	مالت
۴	استونی	۱۵	بلغارستان	۲۶	فرانسه	۳۷	مجارستان
۵	اسلوواکی	۱۶	بوسنی و هرزگوین	۲۷	فنلاند	۳۸	مقدونیه شمالی
۶	اسلوونی	۱۷	پرتغال	۲۸	قبرس	۳۹	مولدووا
۷	انگلستان	۱۸	ترکیه	۲۹	کرواسی	۴۰	موناکو
۸	اوکراین	۱۹	جمهوری چک	۳۰	گرجستان	۴۱	مونته‌نگرو
۹	ایتالیا	۲۰	دانمارک	۳۱	لتونی	۴۲	نروژ
۱۰	ایرلند	۲۱	رومانی	۳۲	لهستان	۴۳	هلند

ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو
۱۱	ایسلند	۲۲	سان‌مارینو	۳۳	لوکزامبورگ	۴۴	یونان

ارمنستان این پروتکل را امضا کرده اما آن را تصویب نکرده است.

«عفو بین‌الملل» یک جنبش جهانی برای حقوق بشر است.

بی‌عدالتی در حق یک فرد، مسئله‌ی همه ماست.

تماس با ما

info@amnesty.org

+۴۴ ۰۲۰ ۷۴۱۳ ۵۵۰۰

با ما همراه شوید

www.facebook.com/AmnestyGlobal

@AmnestyOnline